

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

William Dyce: Jákób és Ráhel

Huszonötödik évfolyam
2014. június

6

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Bántó-Tamás Csilla Andrea: Ráhel. 1Mózes 29,1–30.....267

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai
A terméketlen fügefá. Lukács 13,6–9 270

Vasárnapi prédikációk

Csomay Árpád: Őrizkedjete a hamis prófétáktól... Máté 7,15–23.....276
Felszegi Imre: Éljük Jézus Krisztussal! 1János 1,3–7 279
Majtényi-Wass Csaba: Új teremtés Krisztusban. Jelenések 21,5; 2Korinthus 5,17 281

Prédikációk pünkösd ünnepére

Geréb Zsolt: Érettek legyetek! 1Korinthus 14,1–4.20–25.....284
Márton Csaba István: Milyen Lelet veszünk? 1Korinthus 2,12.....287
Ötvös József: Lelki és nem lelki ember. 1Korinthus 2,12–16 290
Rátoni Csaba: A Szentlélek Isten ajándéka. Az apostolok cselekedetei 8,18–24.....293
Visky János: Teljesedjete be Szentlélekkel! Efézus 5,18b–20 296
Zsisku János: Gyümölcseikről ismeritek meg őket. Galata 5,22 298

Úrvacsorai ágendás beszéd pünkösdre

Juhász Tamás: Hagyomány. 1Korinthus 11,23 skk. 301

Prédikáció Szentháromság vasárnapjára

Péntek-Gyimesi András: A Szentháromság. Máté 3,13–17.....303

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat!
15. Három egyszerű titok. Róma 12,10 305

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Hétköznapi higiéniaja. (II.)
Munka után: pihenés.....306

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Gál Sándor: Igyekezete megtartani a Lélek egységét! Efézus 4,1–3 311

Temetési igehirdetés

Máthé Lóránd Árpád: Az örökkévaló házunk. 2Korinthus 5,1–9 312

A címlapon William Dyce (1731–1791) *Jákób és Ráhel* című festménye.

A hátoldalon Forgon Pál *Kidőlt virágzó fa (Rákhel)* című verse.

Prédikáció a címlap témájára*

Bántó-Tamás Csilla Andrea

Kispetri

Ráhel

Alapige: 1Mózes 29,1–30

A megfestett Ige: 1Mózes 29,1–30. Akit az Ige megihletett: William Dyce. A megszületett festmény: Jákób és Ráhel.

Jákób egyedül van. Maga mögött hagyta a csúnyán elintézett, rászédett ikertestvérét, Ézsaut. S vele együtt a szüleit is. Semmi biztos nincs már az életében. Menekül az idegenségbe. S arról szól ez a hosszabb rész, hogy idegenben, Észak-Mezopotámiában családra lel. Nagy árat fizet az új családjért. Amit ő mért másra, azt mérik most őrá. Nagy lesz tehát a tandíj, de van, aki csak így tanul.

1. Találkozás

Magányos menekülésében Isten egy kútat rendel elé. A kút a találkozás helye volt. A nyájukat terelő pásztorok kúttól kútig számították az utat. S milyen jó volt többórás terelgetés, vándorlás után találkozni a többiekkel. Jákób is örül az embereknek. Végre nincs egyedül. Kihasználja, hogy végre beszélhet, kérdezősködhet. Örülünk kellene, amikor Isten kutak mellett vezet el bennünket. Vízrel is, beszélgetéssel is jól lehet szomjat oltani, mert a kút nemcsak állatitató volt, hanem fontos találkozóhely is. Miért jelentős dolog ez? Azért, mert keveset beszélgetünk. Elvagyunk a jól megszervezett programjainkkal. Azt senki ne borítsa fel. Nehezen fér bele a napunkba egy kis módosítás, mert ugye, mi rendszerető, magunkat programhoz tartó emberek vagyunk. Jákób megállása, találkozása a kútnál indítsa bennünket is néha-néha megállásra. Engedjük meg magunknak, hogy találkozzunk másokkal, kedves vagy éppen kellemetlen emberekkel. „Hova valók vagytok, testvéreim?” – egy ilyen kérdés megindítja a beszélgetést.

Jákób megtapasztalta, hogy Isten nem hagyta egyedül. Azért vezette oda a Jó Pásztor, hogy eltűnjön az életéből a fájó egyedüllét, és helyébe lépjen az együttélés öröme. Milyen jólesett neki, amikor megtudta, hogy Háránból valókkal, vagyis hazaiakkal találkozott. De míg az összes nyáj össze nem gyűl, nem itathatnak. Megtudja a többi pászortól, hogy a kút felé tartó pásztor éppen az ő nagybátyjának a leánya. Mikor aztán Ráhel megérkezik, Jákób rögtön emeli a követ, hogy segítsen megitatni a juhokat. Itt első a segítségnyújtás, s csak aztán az ismerkedés, a beszélgetés, a rokonsággal való találkozás. Nagybátyja, Lábán pedig úgy szalad ki Jákób elé, mint a szerető édesapa a tékozló fia elé, elismeri rokonának és szeretettel fogadja.

2. „Nem szokás”

Lábán házába az a belépő, hogy Jákób *elmondott mindent Lábánnak*. Nem kell tovább cipelnie a menekülését okozó bűnét. Le lehet azt tenni. Meg lehet azt vallani. Jákób élete azáltal kezd gyógyulni, hogy elmond mindent. Életünk úgy fog meggyógyulni, ha nem takargatjuk a bűneinket, hanem mindent elmondunk Istennek. Ézsau átverője ezzel még nem fizette meg a tandíjat. Az Úr Isten kemény éveket szán neki, hogy a saját

* Ez a sorozat jól használható a nőszövetségi bibliaórákon.

bőrén, a saját szívében érezze meg, milyen, ha átvernek. A szerelem területén jó kis tanítást kap Jákób. Ott szúrja őt most Isten, ahol a leginkább fáj neki, a szíve táján.

Jákób beleszeret a *szép termetű és szép arcú* Ráhelbe, de mivel menekültként nem tudja megfizetni a mátkapénzt, felajánlja Lábánnak a munkáját. Az eladó lányért fizetni kellett. Jákób hét évet szolgált azért, akit megszeretett, de nem azt kapta, akit megígértek neki, hanem a gyenge szemű Leát. S Lábán gond nélkül meg is tudja magyarázni, hogy miért tette ezt. *Nem szokás*, vagyis Lábán ragaszkodik a születési sorrendhez. De hát ez biztosan ismerős Jákóbnak! Csakhogy Jákób ezt durván megsértette, amikor testvérétől, Ézsautól cselled elvette az elsőszülöttségi jogot. Éppen ott kap egy fricskát, ahol ő is fájdalmat okozott. Lábán átverésében így Jákób a saját viselkedése következményeit szenvedheti el, mert hát „nem szokás” ezt így csinálni.

3. „Csak néhány nap”

A menekülés, a bűnvallás, a sok-sok szolgálatban eltelt év ellenére, Jákób és Ráhel történetét olvasva, az egyik legszebb szerelmi történettel ismerkedünk meg. William Dyce angol festő éppen azt a jelenetet vitte vászonra, amelyben Jákób Ráhel előtt állva szerelmet vall neki (látható az *Igehirdető* címlapján vagy internetről kivetítve a templomban, az imateremben). Nem tudok szabadulni a kép szépségétől. Ha nincs is előttem, gyakran magam elé képzelem. Valószínű azért, mert a nőkben egy ilyen vágykép él: legyen a férfi odaadó, érezzem rajta, hogy nagyon szeret. Döbbenetes, mennyire vágyunk mi, nők arra, hogy elfogadjanak, hogy finoman, de rendszeresen éreztessek velünk, hogy fontosak vagyunk. Az a bal kéz sokat jelez: nem tolakodik, nem leteperni akar, nem odacibál a másik mellé, hanem csak egy érintés, egy finom jelzés arra, hogy a bal oldalára, a szívéhez szeretne vonni. Nem a kényszer van benne. Nem azt sugallja ez a kép, hogy Jákóbot az apja, az anyja kényszeríti egy kedve ellenére való kapcsolatra, hanem a szerelem, a szeretet viszi oda a nőhöz. Ritkán talákoztam olyan képpel, amelyben ilyen jól megragadott lett volna a szerelem. A szerelmet nehéz helyesen megélni, helyesen táplálni, hát még megfesteni. A férfi részéről teljes az odaadás. A jobb kezével jól érezteti, hogy önmagát adja, hogy nagyon szereti a nőt, hisz a nő jobb kezét az ő jobb kezébe kulcsolva, mindkettejük kezét odaszorítja a szívére.

A nő egy új érzéssel meglepett nő. Mit csinál, hogyan reagál az, akire ráárasztják a szerelmet, a szeretetet? Lehajtott fejjel, szinte becsukott szemmel fogadja a férfi közeledését. Új neki ez a helyzet. Alázatosan fogadja. Egy férfi teljes ragaszkodása árad rá. Bal karjával, az azzal kifejezett nyitottsággal, mintha esélyt adna magának és a férfinak. Találunk-e ma olyan nőket, akik nem a hivalkodó öltözetükkel, hajviseletükkel, tekintetükkel hengerlik le a férfit, hanem megmaradnak alázatosaknak, csendeseknek, tisztáknak? Dyce megfestette a tiszta nőt. A tiszta, a szelíd nő kell a férfinak. Csak türelem, idővel kinyílik a szemünk, azok az enyhe felhők, amelyek most az égen vannak, eloszlanak. Ha a férfi nem támadja le a nőt, hanem hagyja, hogy a kapcsolat megérjen, kinyílik, akkor sütni fog még a nap az égen. Nincs ma türelem, nincs meg az együttérzés, csak a személyes, önző igények, elvárások vannak.

Egy ilyen meghitt találkozás után Jákób boldogan kezdi a pástorkodást. Ebbe a rövid mondatba van belezárva kapcsolatuk mélysége és boldogságuk titka: *Így szolgált Jákób Ráhelért hét esztendeig, de ez csak néhány napnak tűnt neki, annyira szerette őt.* (20. v.)

A szeretet lerövidíti az időt, eltünteti a nehézségeket, összezusugorítja a nagy próbatételeket, elfelejteti a szelet, a hideget, az esőt. A szeretetben erő van. Az Ószövetség azt mondja, hogy erős a szeretet, mint a halál, az Újszövetség meg azt mondja, hogy a sze-

retet erősebb a halálnál. A Jézusban megmutatott isteni szeretet hordozta a szenvedéseket, a keresztet, s ez a szeretet a halállal is szembenézett, és legyőzte azt. Tőle kérjük a szeretetet, hogy a Krisztustól kapott szeretettel szeressük Istent és egymást. Nem csak hét évig! Ámen.

William Dyce (1806, Aberdeen–1864, London), kiemelkedő skót festő, portrékat, bibliai témájú műveket festett. Hihetetlen kitartással és odaadással, aprólékosan festette meg a természet minden egyes elemét vagy motívumát (preraffaelita hatás), olyan részletekre is odafigyelve, amelyek szabad szemmel már alig láthatók. Ez már-már tudományos, geológiai vagy botanikai érdeklődésre vall. Freskófestéssel is foglalkozott, olaszországi freskófestőket tanulmányozva szép eredményeket ért el. Szerette a zenét, különösen az egyházi zenét. Orgonán játszott, zenedarabokat szerzett.

A szemlélet dolga

Egy vízhordó ember egész napon át nem csinált mást, csak hordta a vizet. Nem érdekelte, mire kell a víz. Ez volt a munkája, ezért fizették, hát csinálta. A vízhordó rúdja két végén himbálódzó két vödör azonban másként gondolkodott.

– Mi értelme annak, hogy folytonosan megtöltenek minket vízzel, amikor nemsokára úgylis kiöntik? – mondta az egyik vödör a másiknak.

– Ne nyugtalankodj emiatt! – csitította a háborgót a társa. – Nincs ebben semmi hiba, csupán rosszul látod a dolgokat. Én akkor vagyok boldog, ha kiürítik tartalmunkat.

– Hogyhogy?

– Mert akkor hamarosan megtöltenek minket...

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A terméketlen fügefa

Alapige: Lukács 13,6–9

Az Ige megértéséhez

Példázatunk háttérében (1–5 versek) nem a Josephus Flavius által is feljegyzett Garizim-hegyi, samáriabeliek ellen elkövetett vérengzés áll, Kr. u. 35-ben, hanem a jeruzsálemi templom áldozati oltára előtt bekövetkezett, galileabeliek ellen elkövetett vérfürdő, melyet szintén Pilátus parancsára követtek el a római katonák. Wellhausent megelőzve, Zwingli már évszázadokkal ezelőtt is ezt állította, jóllehet a kettőt azóta is gyakran összetévesztették. A galileai Judás zélotákból verbuvált pártjának híveit Pilátus katonái az égőáldozati oltárig üldözik. A legyilkoltak vére belecsurgott az áldozati állatok (páskabarányok?) vérébe. A történet mélyen megrázta a közvéleményt. Jézus fügefáról szóló példázatának üzenete: „...ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek” Mivel a farizeusok a Keresztelő János, most pedig a Jézus által is hirdetett megtérést szükségtelennek tartják, s ezért az általuk vezetett néppel együtt azt elutasítják, Jézus kimondja azt a szentenciát, mely néhány évtized múlva be is következik: „...mindnyájan hasonlóképpen elvesztek” A terméketlen fügefa kivágatása, azaz a szent város pusztulása, és az Úr szőlősenek, Izráelnek a föld színéről való eltörlése a választott nép megátalkodottságának, bűnbánatra való képtelenségének elkerülhetetlen következménye. Hogy ez a nép egy hosszú, terméketlen ószövetségi kor lezárása után is még mindig létezik, az csupán az új korszakot megnyitó Jézus irgalmas közbenjárásának köszönhető. Még tart a kegyelmi idő, de: „A fejsze immár a fák gyökerére vetetett. Azért minden fa, amely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik, és tüzre vetetik.”

6. v. eichen = birtokolt, tulajdonában volt. Luther is így fordítja: „Es hatte einer”. Károli archaikus fordítása „vala egy embernek” ugyanezt jelenti. Míg a fügefáról sok mindent megtudunk a példázatból, annak gazdájáról szinte semmit. Viszont a példázat megértéséhez bőven elegendő a csalódott gazda hiábavaló, éveken át tartó várakozása. A fügefát, mivel a törvény nem tiltotta (5Móz 22,19), szokás szerint szőlőskertekbe is ültették, elszórtan vagy sorjában sétányként. Éppen ezért az ampelón olyan szőlőskert, mely egyben gyümölcsös is.

syké = fügefa. Miként a szőlő, úgy a fügefa is a boldogságnak, a jólétnek és a gazdagságnak a szimbóluma. A terjedelmes fügefa hatalmas leveleivel pompás lombsátrat képezett. Frissen is, szárítva pedig „fügekaláccsá” préselve táplálékként fogyasztották. Gyógyszerként is használták, fekélyre, melyet fügekaláccsal dörzsöltek be. A próféták a kipusztult és elvesztett fügefákat az ítélet szimbólumaként használták. Hallatlan, ha eljön a nyár, és a fügefa mégsem terem. Nem csoda, hogy Jézus éppen a fügefa példázatot mondja el.

7. v. ampelourgos = szőlőmunkás. Károli vincellérnek fordítja. Az ampelos = szőlő(tőke), az ampelón = szőlő(venyige), az ergon = munkás. A LXX-ban csupán négyszer fordul elő, és mindig többes számban. Jézusnál teljesen új és szokatlan ez a kifejezés. Mégis miért használja? Azért, hogy az elbeszélést élőbbé tegye? Vagy pedig a könyörgő

vincellér mögött önmagát akarja láttatni, aki könyörgésével az ítélet elnapolására törekszik? A tanítványoknak így kellett ezt értelmezniük, ellentétben a sokasággal és Jézus ellenségeivel.

tria eté = három évig. A fügefacsomó három év alatt terebélyesedik fává, utána termést kellene hoznia (3Móz 19,23). Példázatunk fügefája viszont már hatéves, és még mindig nem terem. Reménytelenül terméketlen, a gazda türelme pedig véges.

erchomai (praes.) = jövök. Jelentése tágabb a múlt idejű jöttem jelentésénél. A Károli fordította (ki)járak rendszerességet, egy folyamatot jelöl. A gazda évek óta kijár gyümölcsöt keresni e fügefán, és nem talál. Hallatlan!

ekoptó = kivágni. A LXX is ugyanezt az igealakot használja, ekkopszeis, azaz „ki fogod vágni”, azaz „kivághatod” Gondoljunk Keresztelő János üzenetére (Lk 3,7–9). A Béza kodexben (D) közvetlenül a „vágd ki” előtt ezt olvassuk: „hord a fejszéd” A fügefának nem csak az a bűne, hogy nem terem, de katargó, azaz a talajt kimeríti, kihasználja, erős gyökereivel kiszívja, kilúgozza. Szó szerinti jelentése: parlagon heverni, haszontalanná tenni. Minek egy olyan fügefá, mely miközben évek óta nem terem, a szőlőtőke elől is aránytalanul sok táperőt szív el?

8. v. A legei (legó = mondani) itt ún. praesens historicumban áll, és egy régebbi tradíciót sejtet és elevenít fel. Lukácsnál feltűnő ennek az igei alaknak a jelenléte, ugyanis a Márktól átvett anyagban található 90 praesens historicumból egyetlenegy tartott meg (Lk 8,49-ben erchetai), a többi 89-et elhagyta. Az a hat praesens historicum, melyek Lukács példázataiban 13,8; 16,7; 23,29; 19,22 és a 7,40-ben olvasható példázat bevezetőjében található, egy Márkból táplálkozó, ősz-Lukács tradíció létezésének feltételezésére indítanak.

eis to mellon = jövőre. Ez az esztendő lesz a végső határidő. Ezalatt a vincellér körös-körül megkapálná, skaptó = ásni, körbeásni. A körbeásást ma is gyakorolják, avégre, hogy a fügefá könnyebben hozzájuthasson a terméshez nélkülözhetetlen nedvességhez. Egyébként a fügefá semmilyen komplikált gondozást nem igényel az időnkénti öntözésen kívül, amennyiben ez lehetséges. A vincellér a megszabott határidő alatt meg is trágyázná a fügefá tövét, koprion = (istálló)trágya. Egyébként a szőlőskertek trágyázásáról egyetlen helyen sem tesz említést az Ótestamentum. A vincellér mégis valami egészen szokatlanra készül, azaz nem szokásosra: körbeássa és megtrágyázza. Még egy utolsó próbát tesz, csak hogy megmenthesse a fügefát a kivágástól!

Igehirdetés

„Nincs szebb a Nap alatt, mint Nap alatt lenni” – olvassuk Ingeborg Bachmann-nál. A prédikátor könyvében pedig ez áll: „Valóban, édes a világosság, és jó a mi szemünkkel nézni a napot.” (11,7) Milyen nyár egy Nap nélküli nyár? *Eltelik*. Viszont hiányzik belőle a fény és a gyümölcs. Milyen élet egy Isten nélküli élet? Az is *eltelik*. Viszont hiányzik belőle a fény és a gyümölcs. Isten nélkül, mennyei fény nélkül terméketlen az életed. Ha majd a te életedben is eljön az ősz, az aratás ideje, és a gyümölcsöt kereső mennyei gazda egyet sem talál életed fügefáján, az nagyon szomorú ősz lesz. Nyár-életed Nap nélkül, ősz-életed termés nélkül nagyon-nagyon szomorú lesz. De az életed Krisztussal, a Világ Világosságával sok és jó gyümölcsöt terem. A fényforrás életforrás. Mindkettőt Istennél keresd. S ha majd azon a napon eljön a mennyei gazda, s feltekint életed fügefájára, vajon látni fog-e rajta gyümölcsöt? Vagy csak keresni fog és nem talál?

...és elméne, hogy azon gyümölcsöt keressen...

Példázatunk a gyümölcsöt kereső Isten és saját fügefafa-életed közötti viszonyt szemléleti. Ővé vagy, az ő tulajdona, ő a te gazdád. Nem magadtól lettél, nem te ültetted el magadat Isten szőlőskertjébe, miként Izráel népe sem természetes módon lett Isten népe, hanem az ő kiválasztó kegyelméből. Fügefafa-életedet fogantatásod, születésed pillanatában, 30 évvel, 50 évvel, te tudod hány évvel ezelőtt, Isten ültette be az ő szőlőskertjébe. Mekkora kegyelmet gyakorolt akkor veled? Mekkora megtiszteltetés ért téged akkor? És ma is, *naponként kijár* az Isten, fügefafa-életed mennyei gazdája gyümölcsöt keresni életed hétköznapi, ünnepi ágain. Azokat a gyümölcsöket keresi, melyeket Gal 5,22 sorol fel: „De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, hűség, szelídség, mértékletesség.” Melyek ezek a gyümölcsök, hogy néznek ki, kérdezed?

Kalkuttai Teréz anya írja, hogy egy nap egy hindu ifjú pár látogatta meg, és nagyon sok pénzt hagytak nála, kalkuttai szegényeinek és betegeinek gondozására. Csodálkozott is a nővér, hogy éppen egy hindu ifjú pár ajánlott fel ekkora összeget. „Honnan ez a sok pénz?” – kérdezte. „Két napja volt az esküvőnk, de mi már jóval előtte eldöntöttük, hogy nem lesz sem lakodalom, sem menyasszonyi ruha, hanem az erre szánt pénzt a szegények és a betegek gondozására fordítjuk” – válaszoltak. Amikor kiderült, hogy egy felsőbb kasztba tartozó hindu házaspár az esküvőre szánt pénzüket egy katolikus apácának adták, kitört a botrány. Évekkel később újra meglátogatta a fiatal házaspár Teréz anyát, aki ezt kérdezte tőlük: „Mi indított benneteket arra, hogy a lakodalmatokra szánt pénzt nekem adtátok a szegények és a betegek gondozására?” – akkor ők így válaszoltak: „Mi nagyon szeretjük egymást és Istent, ezért úgy akartuk kezdeni közös életünket, hogy másokon segítsünk.” Mit olvasunk János apostol első levelében? „Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvel, hanem cselekedettel és valósággal.” (3,18) Hát ezt teremje fügefafa-életed! Milyen hát a Lélek gyümölcse, hogy néz ki? Saját szavaimmal, parafrázisként így is megfogalmazhatom: akkor lesz termő fügefafa-életed, ha engeded, hogy mások is érvényesüljenek, anélkül, hogy teljesítményükért dicsőítenéd és magasztalnád őket; ha örvendezel az életednek anélkül, hogy a konfliktusokat eltussolnád; ha nyugodt és megbékélt maradsz, függetlenül attól, hogy milyen élethelyzetbe kerültél. Akkor lesz termő fügefafa-életed, ha képes vagy kitarítani, várni, mások iránt barátságosnak lenni; ha nem követed mások illetlen magatartását; ha a csapások idején sem veszted el a hitedet, a reménységedet, ha a legnagyobb veszteség idején is hinni fogod, hogy ez még nem a vég. Ezek a Lélek gyümölcsei. Ezeket keresi a mennyei gazda életed fügefáján.

Nem elég itt ülnöd a templomban vasárnapról vasárnapra, nem elég csak hallgatnod az Igét, nem elég abban gyönyörködnöd, s általa boldognak érezned magad. *Tenned is kell* valamit, valami kézzel foghatót, szemmel láthatót, amit nálad keres a mennyei gazda. Egyház ott van – mondjuk mi –, ahol az Ige hirdetik, és a sákramentumok kiszolgáltatnak. Kálvin ennél többet mond: „Egyház ott van, ahol az Ige hirdetik, és azt *meghallják*, és a sákramentumok kiszolgáltatnak.” Az Ige meghallgatása pedig nem más, mint engedelmisség. Schlatter szerint az egyház úgy hirdesse a *bűnbánatot*, mint nyitott kaput, melyet Isten tár tágra előtted a megtérés és az újrakezdés lehetőségeként. Aki Isten Igéjét meghallja, képtelen arra, hogy bűnbánatot ne tartson. Tarts bűnbánatot, s máris gyümölcsöt talált a kereső Isten életed Fügefáján!

...*vágd ki azt, miért foglalja a földet is hiába?*

Dacára Isten végtelen türelmének, a fügefafa terméketlen maradt. Izráel hamisan értelmezte Isten kegyelmét: neki az hivatalból kijár, neki nincs szüksége megtérésre, az ítélet nem rá, hanem más népekre vár. Te is így gondolkozol? „Énrám nem, másra igen!”

Hamis az az egyház, mely Isten kegyelmével kérkedik, és magasztalja őt jóságáért, hűségéért, áldásáért, de nem tartja szükségesnek így imádkozni: „Uram, irgalmazz, mert méltatlanok vagyunk, semmivel sem vagyunk különbek másoknál!” Lehet, hogy évek óta te sem teremtél jó gyümölcsöt, jól megvoltál jó cselekedetek nélkül is. Sohasem gondoltál arra, hogy egyszer türelmét veszti a szőlőskert gazdája, és úgy dönt, hogy sorod a terméketlen fügefa sorsa legyen, azaz téged is kivág, hogy ingyen, viszonzás nélkül, jó cselekedetek nélkül ne éld fel a föld zsírját? Vajon nem bánkódik miattad is az Isten terméketlenséged, megátalkodottságod, bűnbánatra való képtelenséged miatt, miként Izráel miatt is bánkódott évszázadokon át? Izráel egész múltja, történelme a kezdetektől a terméketlen fügefa múltja és történelme. És a te múltad és a te történelmed nem a példázatbeli fügefa múltja és történelme? A mélyen és hosszú idők óta csalódott gazda ítélete döbbenetes: „Vágd ki!” Miért? Mert elfogyott a türelem, lejárt a kegyelmi idő! Az özönvíz már a küszöbön van (Mt 24,37–39), a fejsze a terméketlen fügefa gyökerén!

Valóban lejárt a kegyelmi idő? Kálvin szerint Isten olyan, mint egy *serény és szorgalmas gazda*. Példázatunk magyarázatában ezt írja: „Tudjuk azonban, hogy a fákat néha *megkímélik*, nem azért, mintha ezek mindig hasznosak volnának gazdáiknak, vagy gyümölcsöt hoznának, hanem mivel a serény és szorgalmas földműves *mindent megpróbál és megkísérel*, mielőtt szőlőjét kipusztítaná. Ez pedig arra tanít bennünket, hogy az Úrnak a legalaposabb oka van a türelemre, mikor *nem áll rögtön bosszút* a gonoszokon, hanem elhalasztja büntetésüket.”

Aki mindent megpróbál és megkísérel, hogy terméketlen fügefa-életed életben maradjon, az az Atyánál éretted is közbenjáró Úr Jézus Krisztus. Mit mond a Zsidókhöz írt levél erről a te közbenjáródról? „Te (Krisztus) örökkévaló pap vagy a Melkisédek rendje szerint, ki az ő testének napjaiban *könyörgésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás és könnyhullatás közben* járult ahhoz, aki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott az ő istenfélelméért.” (Zsid 5,6–7) Ezért mondja a vincellér-Krisztus:

Uram, hagyj békét neki még ez esztendőben...

Kinek hagyjon békét a méltán haragvó Isten? Neked és nekem! Jézus *még egy utolsó lépést tesz* fügefa-életed megtartásáért. Még mielőtt lecsapna a fejsze és bekövetkezne az utolsó ítélet, éretted és helyetted felment a keresztre. Azt akarom, mondja Jézus, hogy életben maradj. Kapsz még egy esztendőt, talán ötöt, tízet, ki tudja? De ez lesz az *utolsó határidő*. Valóságos *ultimátum* ez a vers: ha ezek után gyümölcsöt teremsz, jó, ha pedig nem, azután kivágattatol. Nincs tovább! Ez a végső, visszavonhatatlanul ez az utolsó! Még egy kevés idő! Türelme rég kimerült, s ha az utolsó kegyelmi idő is kihasználhatatlanul marad, eljön a *dies poenitentiae*, melyet emberi hatalom képtelen visszavonni, megváltoztatni (Lk 13,9). Ahogy a vincellér, úgy könyörög Jézus a te fügefa-életedért. Valósággal esedezik Isten türelméért: hadd tartson még a kegyelmi idő! És az Atya az ő Szent Fiának könyörgése nyomán az ő szent akaratának érthetetlen, megmagyarázhatatlan önfeladásával még egyszer meghosszabbítja megtérésed határidejét. Miként a vincellért, úgy Jézust sem optimizmusa, hanem fügefa-életed iránti szeretete indítja közbenjárásra. Egy pillanatra „elszáll” a hatalmas és erős Isten haragja a közbenjáró Úr Jézus Krisztus kérésére, miként oly sokszor az Ószövetség idején a próféták kérésére. Miként az Ószövetség prófétái ismételt kérésükkel feltartóztatták az ítélet végrehajtását, úgy Krisztus közbenjáró imádsága is feltartóztatja az ítélet végrehajtását. A meggyőzés ereje győz az autoriter döntés felett, a kisebb a nagyobb, a gyenge az erősebb felett. Ezt nevezik a reménység győzelmének, az utolsó lehetőség győzelmének. Jézus még mindig bí-

zik benned. Beléd helyezett bizalma megújul és megismétlődik! Beléd helyezett reménységét még mindig nem adta fel!

...köröskörül megkapálom és megtrágyázom

A vincellér-Krisztus irántad, természetlen fügefafa iránti *felelőssége* óriási, irántad való *szolidaritása* szükséges, éretted való *közbenjárása* eredményes. De az éretted vállalt *rizikó* még így is óriási. Ő nem elégszik meg azzal, hogy újabb határidőért könyörögjön, sem azzal, hogy a felelősséget mostantól kezdve a fügefafa-életedre hárítsa. *Ő oda áll középre*, a birtokos és a birtok, az Atya és közéd, és amit most mond, az több koldulásnál, kéregetésnél. Azt mondja a vincellér: köröskörül megkapálom és megtrágyázom. Ennél többet már nem tehetett. Krisztus pedig éretted a keresztre ment. Ennél többet ő sem tehetett. Példázatunk Jézus hivatását írja le: *Ő a te Megtartód* (2,11); elveszett életed (19,10; 23,39 skk.) megtartója. *Ő a te ügyvéded*, aki őt cserben hagyta (22,31 skk.) és aki benne megbotránkoztál (23,34 skk.). A pusztulástól csak az ő jelenléte és munkássága őriz meg, a Golgotán bemutatott áldozata és éretted ma is elmondott közbenjáró imádsága. Ennél többet már nem tehetett. Szolidaritását természetlen fügefafa-életedért így *konkretizálja*. Amit a vincellér-Krisztus tesz, az az ő irántad való elkötelezettségének intenzitásáról szól. Miként a szülő beteg gyermekéért, úgy tesz meg ő is mindent, hogy megmentsen az örök kárhozattól.

És ha gyümölcsöt terem, jó, ha pedig nem...

Most már minden *rajtad múlik*. Ha ismét kikosarazod őt, ha mindezek után sem teremsz jó gyümölcsöket és haszontalan fügefafa maradsz, akkor Isten haragja ítéletvégre-hajtásba torkollik. Istennél is egyszer betelik a pohár. Most már rajtad múlik, hogy ki ne csorduljon. Vajon „tudja” a fügefafa, hogy mihez tartsa magát? Te tudod-e mindezek után, hogy mihez tartsd magad? Most már rajtad múlik örök életed: a bűnbánatodon, a megtéréseiden. Kálvin ezt olyan előnynek tartja a „másokat elítélő gonosz szokásainkkal ellentétben, mely által elkérülhetjük Isten ostorát” általa belépsz az Isten országába. Erre vágyik a te menyeyi Atyád, s ebben támogat téged a Fiú, az Úr Jézus Krisztus. Rajtad kívül mindenki megtette, amit megtehetett. Az Atya is és a Fiú is. A harmadik szereplő te vagy. Te is megtettél mindent? A *metanoiát*, a megtérést helyetted senki, azt neked kell elérned.

Elérkeztünk a példázat végéhez. Se eufóriába ne essél, hogy minden jó, ha a vége jó, se katasztrófát ne jósolj a hallottak alapján. Egyként jut kifejezésre a bizonytalanság és a reménység. Bizonytalanságunk oka, hogy még mindig nem halt meg az óemberünk, reménységünk oka, amit Urunk Jézus mond: „Én élek, és ti is élni fogtok!” Mit mond a közmondás? „A reménység hal meg utoljára!” Ámen.

Felhasznált irodalom

- BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK, III/2, Lk 9,51–19,35, Benzinger/Neukirchener Verlag 1989, 379–389.
- BÜCKMANN, O.: Busstag. In Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 1. E. Müller Verlag, Wuppertal/Barmen 1962, 355–359.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt Berlin 1974, 277–278.
- HEMPEL, J.: Busstag. In: *Göttinger Prediktmeditationen*. 33. Jahrgang, Heft 4, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1979, 433–439.

- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 170–171., 182.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. II. Székelyudvarhely 1940, 167–169.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 147., 254–255.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958, 168–171.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Lukas*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 330–331.
- SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 302–303.
- SCHLATTER, Th.: Feige, Feigenbaum. In: *Calwer Bibellexikon*. Calwer Verlag, Stuttgart 1979, 317–318.
- VARGA Zs: Lukács evangéliumának magyarázata. In: Bartha T. (szerk.): *Jubileumi Kommentár. A Szentírás magyarázata*. Kiadja a Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest 1969, 83.

...mert ő nem segít neki haragudni!

Különös esetet hallottam: Egy közelünkben lakó néni haragszik a szomszédasszonyára, nem is köszönnek egymásnak. De nemcsak rá haragszik, hanem egy másik szomszédasszonyra is, azért, mert az nem segít neki haragudni, sőt, jó kapcsolatban van azzal a nével, akire ő haragszik.

Az ok még különösebb. A néni azért haragszik, mert a szomszédasszonya eteti a verebeket. Azt gondolja, hogyha a verebek nem kapnának enni, azok vagy elpusztulnának, vagy máshova mennének. Arra talán nem gondol, hogy az a máshova az ő kertje is lehetne. Így az éhes verebek kártétele még nagyobb lenne.

A közmondás szerint is a harag rossz tanácsadó. A Szentírás tanácsa pedig: *...a nap ne menjen le a ti haragotokkal...* (Ef 4,26). Ez a különös történet is segít nekem abban, hogy a Biblia tanítása szerint éljek.

Vasárnapi prédikációk

Csomay Árpád
Biharszentjános

Őrizkedjete a hamis prófétáktól...

Alapige: Máté 7,15–23

Bibliaolvasás: Az apostolok cselekedetei 20,28–32

A mai napi Igében Jézus Krisztus arra szólít fel bennünket, hogy őrizkedjünk a hamis prófétáktól. De milyen az igazi próféta?

A próféta Isten választott embere, aki Isten kijelentését hirdeti. Nem tesz mást, mint Isten akaratát továbbítja, azt adja tudtul a népnek. Az igazi próféta olyan tanítást ad, ami a nép épülésére való.

A Jel 1,1-ben ezt olvassuk: „Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott neki az Isten, hogy megmutassa az ő szolgálóinak, amiknek meg kell lenniük hamar: Ő pedig elküldvén azt az Ő angyala által, megjelenté az Ő szolgálójának, Jánosnak.” Itt arról van szó, hogy Jézus Krisztus a kijelentést az Ő szolgálójára bízta, hogy hűségesen adja tovább. János tehát nem tehet mást, mint hogy Isten Igéjét hirdeti és Jézus Krisztusról tesz bizonyosságot. Pál apostol is Jézusról prédikált, a megfeszített Úr Jézus Krisztusról. Az igazi próféta sem tehet mást, mint hogy erről a megfeszített, de feltámadott, örökké élő Úr Jézus Krisztusról tesz bizonyosságot. Már Keresztelő János is Reá mutatott, amikor a pusztában a megtérésre hívta az embereket.

És most nézzük meg a hamis prófétákat! Ezek a hamis próféták nem a világban vannak, hanem az egyházban. Kétségtelen, hogy mindenütt megjelennek, de itt, most Jézus azokról a hamis prófétákról beszél, akik az egyházban fejtik ki tevékenységüket. Akik a templomba járnak, akik imádkoznak, még Bibliát is olvasnak, tehát kegyes emberek, de nem Isten Igéje szerint élnek, hanem hamis dolgokat hirdetnek és hamis dolgokat tesznek. Jézus azt mondja róluk, hogy őrizkedjünk tőlük. Miért? Azért, mert „juhoknak ruhájában jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok” (Mt 7,15).

A bibliaolvasás során is erről hallottunk. Pál apostol arra hívja fel a gyülekezet vezetőit, hogy viseljenek gondot magukról és az egész nyájról, amelyben a Szentlélek vigyázóvá tette őket. Azután pedig ezt mondja: „Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jönnek ti közétek ragadozó farkasok, kik nem kedveznek a nyájnak. Sőt ti magatok közül is támadnak férfiak, kik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat magok után vonják.” (ApCsel 20,29–30) A hamis próféták tehát hazug és álnok emberek, akik nem a nyáj táplálásával, védelmével törődnek, nem Jézus Krisztushoz vonják az embereket, hanem elámítják őket. Kedvesen, tetszetős dolgokat mondanak nekik, hogy magukhoz vonják őket. Így nem Jézus Krisztus a fontos számukra, nem az Isten akarat, hanem a maguk akaratát, véleményét erőszakolják rá egy közösségre. Így a békétlenséget munkálják, mert a kegyes, Igére figyelő emberek nem így akarnak élni. A hamis próféták erősen hangoztatják, hogy ők az egyház érdekében szólnak vagy cselekszenek, de ha valaki szóvá teszi, hogy Isten az Ő Igéjében mást mond, rögtön dühös farkassá válnak, kimutatják a foguk fehérjét és vicсорítva, dühösen ordibálnak és ott ártnak, ahol csak tudnak. Ők azok a hamis próféták, akik Titus 1,10 szerint *engedetlenek, fecsegők és ámitók*. A 2Pt 2,2-ben pedig azt olvassuk, hogy *sohan követik kicsapongásait*. János apostol pedig az első levelében a 4. részben arról ír, hogy a hamis próféták *a világból valók és a világ szerint*, vagyis a világnak tetsző életet élnek. A Jel 2,20 pedig arról a

hamis prófétáról számol be, akit *Jezabelnek* hívnak és tanításával elhiteti az Úr szolgáit, hogy paráználkodjanak és a bálványáldozatokból egyenek.

Íme, milyen veszélyes a hamis próféták ténykedése. Hiszen ők nem az Isten Igéjének engedelmeskednek, mindenféle, Igével ellenkező dolgokat fecsegnek és elámtítják az embereket. Csak néhány példát sorolok a mai hamis próféták vélekedéséből:

- Együnk, igyunk, ügyis meghalunk. Léha életre buzdítják az embereket. Arra serkentik a hiszékenyeket, hogy a testi örömöknek éljenek és ne törődjenek a holnappal.

- Majd meglátjuk – vélik sokan. Vagyis nem veszik komolyan az ítéletet. Nem veszik komolyan a törvényeket, Isten Igéjét. Csak úgy élnek a világban, minden felelősség nélkül. S így nem veszik komolyan a megtérést sem s eltékozzolják életüket. A kárhozatba rohannak.

- Nem olyan nagy bűn az! – mondják sokan. Mi nem nagy bűn? A lopás, a hazugság, a káromkodás, az iszákosság, a paráználkodás?

Még emlékszünk, hogy miképpen vélekedtek az emberek a kommunizmusban. Nem bűn ha meglopjuk a tsz-t, mert a közösből elvenni nem lopás. Vajon? S mennyi hazugsággal tömték meg az emberek fejét az iskolában, a pártgyűléseken és mindenhol. De manapság is dívik a lopás. Elszántják a szomszéd földjét, ellopják a termést és még sok mindent, mert úgy gondolják, hogy nekik szabad mindent, hiszen gazdagok és mindent elrendeznek a pénzükkel.

S hazudik az ember „reggel, délben, este”, nemcsak a politikában, hanem az egyházban is. Sok embernek maga az élete hazugság. Templomba jár, imádkozik, Igét olvas, de ez nem látszik meg az életén.

S milyen sokan káromolják Isten szent nevét – szóval és tettel egyaránt.

Az ital rabjai fennen hangoztatják, hogy ők nem alkoholisták, csak egy kicsit isznak. Az nem vétek. És nem tudnak megállni és gyötrelmessé teszik úgy a maguk, mint szeretkeik életét.

S ehhez párosul a paráznaság is! Mint ahogy Jezabel mondotta: hát csak kell egy kicsit szórakozni! Most fiatal a leányom, a fiam. Ó, ha tudnák a szülők, hogy a diszkóbeli szórakozások az italozások milyen paráználkodással végződnek!... Ha látnák a szülők drága kis csemetéiket és leányaikat az árok partján részegen!... Vagy ők is így élnek?...

Házasság előtt együtt él, és nemi életet él sok fiatal. A szülők láttára és beleegyezésével. Ki kell próbálni egymást. Illünk-e egymáshoz? – mondják. Mit kell kipróbálni?! Mit gondolnak, hogy Isten úgy teremtette meg az embert, hogy ne legyen illő egyik a másikhoz?! Hát nem azt mondta az embernek: Szerzek neki segítőtársat, **hozzá illőt**... Mindenféle tekintetben hozzá illőt! Akkor mit kell hát kipróbálni?!

Van olyan is, hogy polgárilag megesküsznek, de a templomi esküvő már nem kell. Nem kell Isten áldása! S nem egy lecsúszott családról van szó, hanem vezető beosztású egyházi emberek csemetéiről.

- S jön egy újabb hamis próféta, s kérdi: Minek foglalkozzál vele? Hát őrizői vagyunk-e egymásnak? Neked mindegy, hogy dalolva menetel gyülekezeted a kárhozatba? Egyébként Isten számon fogja kérni az utolsó ítéletkor: miért nem intetted őket? Miért nem vezetted jó útra? Vérüket rajtad fogják számon kérni!

- Vannak hamis próféták, akik azt hirdetik: „Csak ne most!” Később is lesz majd időd megváltozni, megtérni! Én pedig azt mondom: Nem biztos! Hiszen egy balesetben, vagy valamilyen más betegségben fiatalon is meg lehet halni, s akkor már nem lesz idő a megtérésre!

• Ismét mások a pénzt istenítik. A Mammont imádják. S maguk után vonják a többieket is. S még vasárnap is dolgoznak, mert azt hiszik és hirdetik, hogy ez által még több pénzüket lesz, hogy gazdagabbak lesznek... Nem így van, mert Isten nem áldja meg őket!

Egyébként nagyon könnyű megismerni a hamis prófétákat. Jézus azt mondja: Gyümölcsseikről ismeritek őket! Mert a jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt. A rossz fa gyümölcse, a test cselekedete: *házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, versengés, gyűlölködés, harag, patvarokodás, visszavonás, pártütés, irigység, gyilkosság, részegség, tobzódás és ezekhez hasonlók...* (Gal 5,21) Hű, ezt elég volt egy levegővétellel elmondani! Létezik? Ennyire bűnös lenne az ember?! Ilyen sokféleképpen fejti ki hamisságát?! Igen! Ez az ember! Ennyire hamis Isten előtt!

A Lélek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szíveség, jóság, hűség, szelidség, mértékletesség. (Gal 5,22)

Te, testvérem, milyen gyümölcsöt teremsz? Életed fáján a lélek gyümölcsei vannak-e, vagy a testnek a gyümölcsei? Vizsgáld meg életedet és ha úgy látod, hogy még testi ember vagy csupán, imádkozz, hogy Isten Szentlelke adjon neked igazi lelki gyümölcsöket életed fájára. Különben kárhozát lesz belőle!

Az Ige folytatása is erről beszél, az ítéletről, mégpedig az utolsó ítéletről: „Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát. Sokan mondják majd nékem ama napon: Uram! Uram! nem a te nevedben prófétáltunk-é, és nem a te nevedben úztünk-é ördögöket, és nem cselekedtünk-é sok hatalmas dolgot a te nevedben? És akkor vallást teszek majd nékik: Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők.” (Mt 7,21–23) A gonosztevők itt azokat az embereket jelenti, akik nem Isten törvénye szerint, nem az Ige szerint élnek.

Jézusnak ezt a vélekedését jobban megértjük, ha elolvassuk Mt 25,34–46-ot. Itt is az utolsó ítéletről van szó. Jézus elé gyűjtetnek mind a népek az ítéletre és az Úr Jézus kiválasztja az embereket, mint ahogy a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. A jobb keze felől valókhöz így szól: „Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, amely számotokra készítettett a világ megalapítása óta. Mert éheztem és ennem adtatok, szomjúhoztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, fogoly voltam, és eljöttetek hozzám.” (Mt 25,34–36) Az Úr Jézus jobb keze felőliek nem értik, hogyan történt ez meg. De Jézus megmagyarázza nekik: „amennyiben megcselekedtétek eggyel ez én legkisebb atyámfiái közül, én velem cselekedtétek meg!” (Mt 25,40)

Akik pedig gonosztevő módon, hamisan élnek és hamis életre csábítják a többieket, azoknak szól Jézus ítélete: „Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők!” (Mt 7,23)

Vigyázzunk hát, testvéreim! Őrizkedjünk a hamis prófétáktól! És őrizkedjünk attól, hogy mi ne hogy hamis próféták legyünk!

Hogyan lehetséges ez? Pál apostol azt mondja Róm 2,13-ban: *Nem azok igazak Isten előtt, akik a törvényt hallgatják, hanem akik a törvényt betartják.* No, de ezt ki teheti?! Be lehet-e tartani a törvényt? Lehet-e az Ige szerint élni? Emberileg lehetetlen. De ami lehetetlen az embernek, nem lehetetlen az Istennek. Imádkozni kell Szentlélek Istenünk erejéért, hogy Ő segítsen. Imádkoznunk kell Szentlélek Istenünk erejéért, hogy segítsen nekünk Jézus Krisztusban lennünk és maradnunk. Úgy, ahogy a János evangéliumában olvassuk: „Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlőműves. Minden szőlőveszőt, amely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz; mindazt pedig, amely gyümöl-

csöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen. Ti már tiszták vagytok ama beszéd által, amelyet szóltam néktek. Maradjatok én bennem és én is ti bennetek... Aki én bennem marad,... az terem sok gyümölcsöt: mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek. Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik, mint a szőlővessző, és megszárad; és egybe gyűjtik ezeket és a tűzre vetik, és megégnek. Ha én bennem maradtok, és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjétek, amit csak akartok, és meglesz az néktek. Abban dicsőítetik meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjétek; legyetek nékem tanítványaim.” (Jn 15,1–8)

Ahogy a szőlőtöke táplálja a venyigéket és ezáltal jó gyümölcsöket terem, úgy az ember is, ha Jézus Krisztusban marad, jó gyümölcsöket terem. És nem a maga dicsőségére, hanem az Isten dicsőségére! Ilyen egyszerű ez! De mégis sokat kell imádkozni és egy egész életen át harcolni Szentlélek Istenünk erejével Jézus Krisztust követve, és akkor *ismerni* fog bennünket Jézus és bevisz a mennyországba. Isten ebben segítsen bennünket! Ámen.

Felszegi Imre

Somkerék

Éljünk Jézus Krisztussal!

Alapige: 1János 1,3–7

Bibliaolvasás: János 15,1–11

1. János apostol első leveléből hallottuk a mai alapigénket. Az írásmagyarázók nagy része azon a véleményen van, hogy ezt a levelet ugyanaz a János írta, aki a negyedik evangéliumnak is a szerzője. A János evangéliumából tudjuk, hogy János így nevezte magát: „az a tanítvány, akit Jézus szeret” (Jn 21,20)

Miért mondja ezt? Jézus a többi tanítványt nem szerette? Avagy Jánost jobban szerette a többieknél? Nem!

Itt arról van szó, hogy János azt írja le, amit a szívében érez. Ő pedig azt érzi, hogy Jézus Krisztus szereti őt. A Jézus szeretetének ez az érzése vonul végig az evangéliumán, és itt ebben a levélben, majd a következő két levelében is. Sőt, leveleiben ez a szeretetérzés, és a Krisztussal való szeretet közössége még erősebben uralkodik. Ez érthető, hiszen nap nap után jobban és jobban átérzte Jézus Krisztus szeretetét. Amikor lelke mélyén megérezte, hogy Jézus szereti őt, minden hibája és bűne ellenére, akkor János a Krisztus szeretetének ebbe a közösségébe kívánja bevonni embertársait. Ezért írja, hogy mindazt, amit hallott és látott elmondja, hogy mindenkinek közössége legyen „az Atyával és az Ő Fiával, a Jézus Krisztussal” (3. v.).

János hangsúlyozza, hogy mennyire fontos ez a közösség, hisz csak az Atyától és a Fiútól kapunk világosságot, bűnbocsánatot, életet és üdvösséget.

A zsolttáros is erről tesz bizonyosságot, amikor megvallja, hogy Istennel még a halál árnyékának völgyében sem fél. Majd másutt így szól: „Isten közelsége oly igen jó nékem.” (Zsolt 73,28)

Nekünk is a Jézus Krisztussal való közösség a „mindent” jelenti.

Igen, mert mindent Tőle kérünk, mindenért Néki adunk hálát, mert tudjuk, mindenünk a Krisztus kezében van, és Ő mindent nekünk ad a földön és a mennyben egyaránt.

Szürke hétköznapjainkra tekintve pedig boldogok és nyugodtak vagyunk, mert Jézus odaáll betegágyunk mellé, kiemel a mélységből, megbocsátja hibáinkat és bűneinket, megvigasztal, megáld, megvált és átölel beánnünket. Olyan jó nekünk érezni Jézus Krisztus védelmét, áldását, és tudni, Ő nem akar elmenni mellőlünk, nem akar elhagyni. Sőt,

épp ellenkezőleg, élete árán megvált, avégre, hogy ne nélküle, hanem Vele éljünk, és Vele való szeretetközösségben legyünk itt a földön, és azután az örökkévalóságban.

2. Amikor mindezt átérezzük szívünkben, akkor valóban teljes az örömünk.

A mindennapjainkban sok örömünk van, hiszen örvendünk az áldásos esőnek, a növekedést adó napsütésnek, az egészségnek, és lehetne folytatni, de ezek csak fél örömök. Csak félig-meddig tudunk örvendeni, mert végig bennünk motoszkál a félelem, hogy mindennek egyszer véget vet a halál és, és akkor ..., és akkor nincs több öröm. Viszont a Jézus Krisztussal való közösség épp azt biztosítja számunkra, hogy még a halál sem választ el Tőle, hanem mindenkor Vele vagyunk és Vele leszünk közösségben, életközösségben, szeretetközösségben a földön és a mennyben egyaránt.

Tiszta és világos az Ige tanítása: az igazi és teljes örömet csak Jézus Krisztus közösségében találjuk meg!

Mégis érezzük, hogy nem tudunk mindenkor igazán örvendeni.

Hogy ez mennyire igaz, bizonyítják önnön tetteink. Például: vasárnap délelőtt elmegyünk a templomba, viszont délután már nem kívánunk elmenni az istentiszteletre, mert úgymond: „elég volt a délelőtt ott lenni” Sokszor úgy érezzük, bőven elég, ha a nagyhétenek csak egyetlen bűnbánati alkalmára megyünk el, mert hát az is elegendő a kevéske bűnünk megbocsátásához. És a Bibliát is elég, ha egyszer egy héten olvasgatjuk, hisz már annyi mindent tudunk belőle. Lehetne folytatni ezeket a csekélynek vélt kis hibáinkat, de amelyek mind arról tanúskodnak, hogy nincs igazi öröm a szívünkben, nincs igazi béke a lelkünkben, nincs igazi keresztyén életünk, mert nincs igazi kapcsolatunk, közösségünk a mi Urunk Jézus Krisztussal.

Ezért kell szüntelenül kérni Jézust, fogadjon el bennünket, hogy Vele lehessünk mindenkor.

Istennek legyen hála, hogy sok szép életpéldát tudunk idézni, mikor gyülekezeti tagjainkkal, felebarátainkkal együtt megéljük és elmondjuk, hogy: „Nékem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.” (Fil 1,21)

Ezt a Krisztustól való elszakíthatatlanságot vallja meg Pál apostol, amikor így szól: „...meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.” (Róm 8,38–39)

3. A mai Igénekből azt is megtudjuk, hogy csak akkor lehetünk Jézus Krisztussal közösségben, amikor világosságban járunk és nem sötétségben.

Sötétségben, félhomályban nem lehet élni. És az sem lehetséges, hogy félig világosságban, és félig sötétségben járunk, mert ez fél hit, fél öröm, fél keresztyénség. Azaz hazugság! Ugyanis ezt olvastuk: „ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és sötétségben járunk, hazudunk...” (1Jn 1,6) A világosságban való járás teljesen különbözik a sötétségben való járástól. Jobban megértjük, ha elmondjuk, hogy a világosságban élni azt jelenti: imádkozni, bűnbánatot tartani, segíteni, szelíden és békésen élni, Krisztust követni. Míg a sötétségben való járás a káromkodást, a fajtalanságot, a bűnt és annak minden velejáróját jelenti. És jelenti továbbá: a templomkerülő, parázna, iszákos életet.

Igaz, hogy e kétféle életet, életstílust nem lehet összekeverni, mert a világosságban való járás világosságra, életre, üdvösségre vezet, viszont a sötétség, „a dudva, a muhar, a gaz lehúz, altat, befed”. (Ady Endre: *A magyar Ugaron*)

Ezek után ide kívánczok a kérdés, hol akarunk élni? A világosságban vagy a sötétségben? Jézus Krisztussal szeretetközösségben, vagy pedig Jézustól távol, a disznókkal, a moslékos vályúnál? (Lk 15,13–16)

De tovább kell vinnünk a kérdést, mert a mi életünk határozza meg a választ a következő kérdésekre:

Hol akarjuk felnevelni gyermekeinket? – a napirenden lévő káromkodások és veszedelmek között, vagy pedig imádkozva és szeretetben?

Mit gondolunk, hol leszünk öregségünkre? – elhagyatva öregotthonban, vagy pedig minket ápoló családtagjaink közösségében?

Íme, látjuk, milyen fontos közösségben lenni Jézus Krisztussal, és az Ő világosságában élni.

4. Adja a Jó Isten, hogy az Ige világosságában és Szentlelke fényénél mindannyian kívánjuk meg a krisztusi közösséget, a krisztusi életet!

Mégis emberek vagyunk. És félünk. És azt kérdezzük: van-e erőnk megállni a világosságban? Segít-e valaki a jó úton maradni?

A biztató válasz: igen! Jézus Krisztus segít, megvált, a maga tulajdonává tesz, hogy Veled legyünk a világosságban. Az Ige tanítása szerint: „Jézus Krisztusnak... vére megtisztít minket minden bűntől.” (1Jn 1,7)

Amikor megtapasztaljuk, hogy jobb a világosságban élni, mint a sötétségben, amikor érezzük Jézus szeretetét, amikor érezzük, hogy megszabadít a bűn gyötrelmétől, akkor mondjuk el másoknak is, mondjuk el mindenkinek, hogy érdemes Jézus Krisztussal életközösségben élni, mert így miénk az igazi öröm, miénk a világosság, miénk a megváltott földi élet, a feltámadás, az üdvösség Jézus Krisztus által.

Végezetül, néhány bibliai példán keresztül nézzük meg, hogy gyakorlatba ültetve mit jelent Krisztus nélkül élni, és ugyanakkor mit jelent Krisztussal igazi közösségben lenni.

A Biblia egyik legszomorúbb példája a Júdás esete, mely megmutatja hova jutunk, amikor hátat fordítunk Krisztusnak (Mt 27,3–5).

Viszont a Szentírás rengeteg példája elénk tárja, hogy a Krisztussal való közösség örömet jelent.

Két történetet idézzünk fel. A filippibeli börtönőrét, aki megtér, megkeresztelkedik, és azután azt olvassuk: „egész házanépével egybe örvendeze” (ApCsel 16,34).

Amikor pedig a halálból feltámadt Úr Jézus Krisztussal ismét együtt vannak a tanítványok, akkor – mondja János az evangéliumában – „örvendezének a tanítványok, hogy látják ... az Urat” (Jn 20,20).

Ezt jelenti számunkra is a Jézus Krisztussal való közösség: örömet, életet és örök életet. Élünk mindannyian az Úr Jézus Krisztussal mindenkor egy közösségben! Ámen.

Majtényi-Wass Csaba

Göcs

Új teremtés Krisztusban

Alapige: Jelenések 21,5; 2Korinthus 5,17

Bibliaolvasás: Róma 12,1–9

A mi mennyei Királyunk szózátát tolmácsolja a Páthmosz szigetén az idős János apostol, annak a Jézusnak a szavát hallva, aki a királyi széken ül, akinek adatott minden hatalom mennyen és földön. A mi Királyunk ismer minket, elkezdte az ő munkáját itt ezen a földön, amikor eljött, hogy megkeressen és megváltson a bűn és halál hatalmától Jézus elkezdte az ő munkáját mibennünk is, amikor kihívott a világból, a bűnből és óemberünk kár és szemét életét múlttá tegye. Ő szüntelenül formál minket Igéje és Szentlelke által, és el is végzi bennünk az ő munkáját az ő napjáig. Drága igazság ez, és

ígérete ez a mi Urunknak: íme, mindent újjá teszek. Az új ember szíve az Ő kezének műve. Aki Krisztusban van, új teremtés az, a régié elmúltak.

Keresztyén testvérek! Biztos nagyon sokat hallottatok már a Krisztusban kapott új életről, a szívcsereéről, az óember megökléséről, az új ember megelevenítéséről, Isten ma is zajló munkájáról. Új teremtés! Újjá teszek mindent! Igen – mondhatjátok –, már tudjuk kívülről, már betéve fűjjük, ahogy a Káté kérdését megtanultuk... Ha valamit sokszor ismétél a Biblia, ha valamiről sokat hallunk, az ember hajlandó bekeményíteni. Tudom kívülről,... de fontosnak tartom-e saját életemre nézve? Elég mélyen engedjük-e szívünkbe?

Egy sofőr elkísért egy egyetemi tanárt a körútjára, és beült az előadásokra, ahol tizenegyszer végighallgatta ugyanazt az előadást. Úgy érezte, hogy kívülről tudja már, és szóvá is tette a professzornak, felajánlva, hogy a tizenkettedik előadást ő is megtarthatja. Ruhát cseréltek és a sofőr kifogástalanul megtartotta az előadást, talán még folyékonyabban, mint a professzor. Jöttek a kérdések a hallgatóság részéről, melyekre a sofőr „természetesen” már nem tudott válaszolni, mégis volt annyi lélekjelenléte, hogy így feleljen: „Ezek túl egyszerű kérdések! Megkérem a sofőromet, hogy válaszoljon.”

Lehet tehát tudni valamit és el lehet mondani mint a papagáj, de akkor van a baj, mikor személyesen kell átélni, mikor hinni kell és amikor valami életünk részévé kell hogy váljon. Amikor a kérdésekre kell válaszolni, akkor derül ki, hogy hogyan alkalmazod. Krisztus kegyelmében az ismeret és a szíveli bizodalom a Szentlélek Isten munkája, amelyben új teremtés leszel.

Sok ember saját erejéből akar újjá tenni dolgokat. Kipróbál különféle módszereket, technikákat, böjtöt, természetgyógyászt, jósnők „imádságát”, de mindez csak annyi változást hoz, mint az evolucionisták azon törekvése, hogy felöltöztessék, neveljék, civilizálják a majmokat. De a majom csak majom marad, nem jut a fejlődés felsőbb fokára, nem lesz belőle ember. Úgy tűnik, a világ fejlődik, de egyre több a kísértő csapdája, egyre több a katasztrófaélet. Bárcsak olyanok lennénk, akiket eltalál az Ige és Krisztus kegyelme. Az ember nem tud saját magától megváltozni, nem lehet az embert civilizálni, legalábbis sok háború, világégés, erőszak, korrupció, csalás, igazságtalanság mutatja azt, hogy mire képes az ember. Mire segítette a civilizáció? Csak annyit, amennyit segített a gyerekek játékmalacán, hogy megfürdették, beillatozták. A házba is behozhatták volna, természete ugyanaz marad. A kozmetikázás nem segített rajta. Az emberen sem a külső dolgok, nem a civilizáció segít, az embernek új szívre van szüksége. A szív kell megváltozzon!

Mit mond az Úr Jézus, mi jön ki a szívből? „Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúskodások és az istenkáromlások.” (Mt 15,19) Boldogok akiknek a szívük tiszta, mondja az Úr, mert ők az Istent meglátják. Kedves testvérek! A sok ferdelemnek, szemétnak, fertőző indulatnak, mocsoknak, bűnnek ki kell kerülnie a szívünkéből. Nem seperhető szőnyeg alá, mert fertőz. Minden bűn megterheli az életet, megfertőzi a szívet. Nem lehet meg nem történtté tenni, de meg lehet vallani a kegyelem trónusa előtt, hogy bocsánatot nyerj. Az őszintén megbánt és megvallott bűnököt Isten Krisztus érdeméért háta mögé veti, eltörli, nem emlékezik meg többé azokról. A Szentírás azt mondja, hogy nincs rejtett dolog, ami napfényre ne kerülne, minden világosságra fog kerülni. Van-e rejtegetni való? Van-e a régiből valami? Szemét, lopás, csalás, hűtlenség, hamis tanúság? A szívnek kell megváltoznia a legmélyebb vonatkozásában. Milyen a szíved? Isten látja a szív állapotát. A tisztátalanság ki kell hogy kerüljön, hogy új emberré légy. Eljött az ideje annak, hogy új teremtés légy, hogy végbemenjen a szívcsere a te életedben is. Pál apos-

...tol erről így szól: élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus! Ha Jézus bejött az életedbe, mit tett? Történt valami? A Máté, a Péter, a Zákéus élete, a Saul élete megváltozott, múltjuk és jelenük ellentétbe került. Jézus hívása nyomán elvesztette erejét a régi élet, a vámszedőasztal, a halászháló, vagy a Krisztus üldözése.

Látják-e rajtad a szüleid, nagyszüleid, férjed, feleséged, hogy Jézus él benned, hogy Ő tett újjá? Mit végzett el a szívedben Jézus? Mióta történt? Tudsz-e beszélni erről? Életed hangosabban beszél, mint a szavaid. Életed bizonyossága annak, hogy Jézus Úr az életedben. John Wesley mondja: „Ha még egy bűn uralkodik rajtam, nem nevezem magam keresztyénnek.” Milyen képet alkotnak rólad az emberek? Keresztyének és nem keresztyének. Viselkedésed az Úr viselkedése lesz, kezei a te kezeid, lába a te lábad, szeme a te szemed. A te életed a legjobb prédikáció!

Sajnos, történnek balesetek a keresztyén ember életében is, ahogy a világban is vannak balesetek. Milyen nagy tragédia, ha autón, repülőn, vonaton balesetek történnek. Sokaknak a halált hozza. A világ komolyan veszi a baleseteket, amilyen gyorsan csak lehet, végzik a mentést, és igyekeznek helyreállítani a helyszínt. A keresztyén ember komolyan veszi-e a baleseteket, a bűnt az életében? Különös és nehéz megbízatása az Úrnak: „Eredj el, és többé ne vétekezzél.” Aki megújul és visszamegy a bűnbe, hasonló a sárban megmártózó disznóhoz, vagy az ebhez, aki visszatér a saját okádására. Sokkoló dolog ez, mert az egész élet, az egész jövő megsérül.

A mennyei sereg örül annak, ha megváltozik egy élet. De minél nagyobb értéke van életednek az örökkévalóság szempontjából, annál jobban támad az ellenség. Isten a kísértésektől meg tud óvni. Maradj mindhalálig hűséges az Úrhoz. Ha megvalljátok bűneiteket, hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minden hamisságtól. (1Jn 1,9) Ha nem valljuk meg bűneinket, a bűn által a gonosz fogva tart egyént, családot, társadalmat, országot. Ne aludjunk a bűnben! Vigyázz, nehogy későn ébredj fel!

Jézus Krisztus azt mondja: „...mindent újjá teszek”. Aki Krisztusban van, új teremtés az. Jézus megújítja életedet, nincs az életnek olyan területe, amelyre ne terjedne ki az ő megújító munkája. Megújul hitéleted, imádságod, hálaadásod, átértékeled életedet, megújul házasságod, gyerekeidhez való viszonyod, munkahelyeden való helytállásod... minden újjá lesz. Az idegességet, haragot, irigységet, félelmeket, aggodalmaskodást, meg nem bocsátást Jézus békessége, bocsánata váltja fel. Ne köss kompromisszumokat a kísértővel, mert ő majd gondoskodni fog, hogy neki szolgálj és ne Jézusnak!

Egy gyereket kérdeztek meg: hol van a mennyország? Otthon nálunk, mióta Jézus beköltözött családjunkba, szüleim szívébe – felelte a gyerek. Jézus száz százalékban újjá akar tenni. Be akar jönni életedbe, vezetni akar és uralmát nem akarja megosztani senkivel. Ki ül életed trónusán? Ha az Úr Jézus uralkodik életedben, akkor hirtelen gyökeresen megváltozhatsz, mert Ő mindent újjá tesz. Ki körül forog a te életed? Emberi dolgok körül? Vagy az ő dicsősége körül? Nem kellene évtizedek! Egy pillanat, és a réginek vége van. Minden újjá lesz, és te új teremtés leszel Krisztusban. Amen!

Prédikációk pünkösdi ünnepére

Geréb Zsolt

Kolozsvár

Érettek legyetek!

Alapige: 1Korinthus 14,1–4.20–25

Bibliaalvasás: 1Thesszalonika 4,1–12

A felolvasott Ige a Szentlélek két ajándékáról: a nyelveken szólásról és a prófétálásról szól. Két olyan lelki ajándékról, melyek fontos szerepet játszottak az első századi egyház istentiszteleti életében. Mit jelentenek ezek a lelki adományok, karizmák, és hogyan kell élni velük? Ezekre a kérdésekre felel Pál apostol a Korinthusiakhoz írt első levele 14. részében. A görög ajkú gyülekezetben sok vitát okozott az a kérdés, hogy melyik ajándék fontosabb: a nyelveken szólás, vagy a prófétálás. Ma ezt a kérdést így fogalmazzuk meg: mi fontosabb az istentiszteleten, az Isten nevét magasztaló imádság, vagy az Isten kijelentését tolmácsoló prédikáció? Meglepő szembeállítás! Hiszen mindkettő szerves része a keresztyén szertartásnak. Pál apostol is úgy érezte, hogy a kettőt nem lehet egymástól elválasztani.

Válasza azért érdekes számunkra, mert az egész fejezet egy prófétai beszédnek nevezhető, melyben meghatározza a mindenkori istentisztelet rendjét és célját. A meglepő ebben a nehezen követhető részben az, hogy a felvetett kérdésben nem akar egyedül dönteni. Arra hívja fel a címzetteket, hogy a Lélek segítségével ők is ítélkezzenek, mondják el a véleményüket arról, hogy mi a haszna a nyelveken szólásnak és a prófétálásnak. Ezekről mi bibliaórákon szoktunk beszélni, vagy olyan zsinati bizottságokban, amelyek az istentiszteleti rend megújításán fáradoznak. Mindannyian éreztük, hogy új formákra, új nyelvre van szükség, olyan közlési eszközökre, melyek ki tudják fejezni az evangélium örömeit, Isten beszédének kimondhatatlan erejét. A mai egyház, a mai teológia feladata, hogy megtalálja azt a nyelvet, melyet mindenki megért, és mindenki elfogad.

Az ígerész első részében Pál nemcsak bemutatja a korinthusi gyülekezet istentiszteletét, amelyik sokkal elevenebb, mozgalmasabb volt, mint a mai európai templomzások, hanem a Szentlélek segítségével kiértékeli az egyes mozzanatokat, más szóval: megítéli a lelkeket és azok megnyilvánulásait. Figyeljük meg, hogy milyen szempontok szerint mérlegeli a nyelveken szólók és a próféták szolgálatát. Először rámutat arra, hogy minden karizma Isten adományának tekintendő. A lelki ajándékot Isten szabadon adja, és ugyanilyen szabadon vissza is vonhatja. A gyülekezet tagjaira ezért úgy kell tekinteni, mint edényekre, melyeket Isten feltölt az ő Lelkével. A Szentlélek segítségével kezdhet valaki nyelveken szólani úgy, amint a pünkösdi tanítványok. A pünkösdi esemény azért volt rendkívüli, mert a Lélek lefordította az apostolok beszédét a jelenlevő zarándokok nyelvére. Tehát egy csoda ment végbe. Nem volt szükség tolmácsra, mert mindenki a maga nyelvén hallotta Isten nagyságos dolgainak, üdvözítő tetteinek magasztalását.

A nyelveken szólás tehát elragadtatott állapotban mondott imádság volt, melyet nem csak az értelemmel, hanem túláradó érzélemmel adtak elő. Ezt a beszédet az apostol az angyalok nyelvéhez hasonlította, mellyel ők Istent és a feltámadott Úr Jézust magasztalják a mennyei trónus előtt. A gyülekezet többi tagjai, a jelenlevők értetlenül hallgatják ezt a dicsőítő imádságot. Mindaddig, amíg valaki le nem fordítja a közösség nyelvére, ki

vannak zárva ebből szertartásból. Ezért mondja az apostol, hogy a nyelveken szóló csak saját magát erősíti. Pedig Isten azért adta ezt a lelki ajándékot, hogy általa az egész gyülekezet épüljön. A test és a végtagok hasonlatával az apostol azt kívánja megvilágítani, hogy Krisztus egyházában mindenki a közösség javát kell hogy szolgálja a maga adományával. Ha valaki erről elfelejtkezik, olyan lesz, mint az a futballista, aki csak a maga dicsőségét keresi, és akkor sem adja át a labdát csapattársának, amikor jobb lövőhelyzetben áll. Azt tanácsolja a gyülekezetnek, hogy ne a versengésre, hanem az összjátékra, a harmóniára törekedjenek. A nyelveken szólás Isten adománya, mellyel nem dicsekedni, hanem szolgálni kell, Isten nevének magasztalására és nem a hívő ember dicsőségére.

Vallomása szerint ezt az adományt az apostol is elnyerte és mindenkinél jobban művelte, de inkább szótól szót értelmesebben, hogy másokat tanítson, mint tízezer szót nyelveken. Levelében azt tanácsolja a korinthusiaknak, hogy a nyelveken szólást csak akkor gyakorolják, ha azt valaki megmagyarázza a jelenlevőknek. Különbözik az a helyzet alulról, mint amikor a rádióban olyan nyelven hallgatjuk a híreket, melyet nem értünk. Nem jut el hozzánk az isteni üzenet, nem gyarapítja ismeretünket, nem indít cselekvésre, nem hoz változást életünkben. Pedig éppen azért jövünk a templomba, hogy megismerjük Isten titkait, életünkre, jövőnkre vonatkozó terveit. A nyelv ajándékát Isten azért adta az embereknek, hogy megértsék egymást és ki tudják cserélni gondolataikat. A pünkösti csodát úgy is szoktuk emlegetni, mint a bábéli zűrzavar ellentétét. A Szentlélek kitöltésének napján újra létrejött az egység, újra építeni kezdték Isten templomát, de nem az ember terve, hanem Isten terve szerint. A közösséget, a gyülekezetet csak akkor tudjuk építeni, ha a szeretet nyelvén szólunk egymáshoz, mert az a legnagyobb lelki ajándék. Nem hiába kezdődik ez a fejezet az intellemmel: kövessétek a szeretetet, amelyik a legnagyobb lelki ajándékok közül. A közösséget építeni csak a szeretet szavával lehet, mert az a Lélek egységének a kötele. (Ef 4,2)

*A nyelveken szólás és a prófétálás közötti értékrendet végül egy missziói szempont dönti el. A Lélek ajándékai által nemcsak magunkat építjük, hanem a kívülállók is. Pál azt az esetet hozza fel példának, amikor egy idegen belép a gyülekezetbe és hallja, hogy mindnyájan nyelveken szólnak. A kívülálló azt gondolhatja, hogy itt mindenki őrzöng, magán kívül van, ezért nem kíván belépni közéjük. A nyelveken szólás ily módon jelle válik az idegen számára, amely nem megtérésre hívja őt, hanem távozásra készíti, elidegeníti a Krisztus követőitől. Milyen más a helyzet, amikor mindnyájan prófétálnak! Akkor az idegen mindenkitől megintetik, és ezáltal az ő szívének titkai feltáru-
nak, és imádni fogja Istent, mert felismerte, hogy Isten van jelen közöttük. Ez jel gyanánt hirdeti a gyülekezet tagjainak, hogy a prófétálás hasznosabb, mert Istenhez tudja vezetni az embert, tehát megtérést, új életet tud munkálni.*

*De mit is jelent a prófétálás? Az Igénk szavai szerint a prófétálás olyan beszéd, mely az emberek épülésére, intésére és a vigasztalására szolgál (1Kor 14,3). Az újszövetségi próféták igehirdetők voltak, akik a feltámadt és megdicsőült Krisztus kijelentéseit tolmácsolták a gyülekezetnek. Fontos döntések előtt a próféták a felemeltetett Krisztushoz fordultak, aki a Szentlélek által jelentette ki bölcs tanácsait a nehéz helyzet megoldása érdekében. Egy ilyen esetről számol be Lukács Az apostolok cselekedeteiről írott könyve 13. részében. A szíriai antiókhiai gyülekezet prófétái és tanítói a Szentlélek vezetésével választották ki Pált és Barnabást az első missziói útra és küldték ki őket a bizonyosság-
tevő szolgálatra a pogányok közé. A prófétálás lényege, hogy nemcsak egy embert épít, hanem az egész gyülekezetet. A prófétai szó kihatással van az egyház környezetére, a világra, azt is mondhatjuk, hogy történelemformáló hatása lehet. Ilyen hatást váltott ki az apostolok kiválasztása és kiküldése, hiszen ők vitték el a Jézus Krisztus evangéliumát a*

Római Birodalom nagy városaiba, kulturális központjaiba. Ilyen kijelentés által ment át Pál apostol Tróászból Makedóniába, ahol megalakult az első európai gyülekezet Filippiben.

A prófétálás másik jellegzetessége, hogy nem egy ember, hanem az egész gyülekezet tesz bizonyosságot a Szentlélek által. Erre utal a fentebb idézett eset az idegen látogatásáról a korinthusiak körében. A prófétai beszéd nem fordította el az istentiszteleti közösségtől, hanem a Krisztus melletti döntésre vezette. Nem egy negatív jel volt, mint a nyelveken szólás, hanem megtérésre hívó intés. Az apostoli egyház missziói gyülekezet volt, mindig tekintettel volt a kívülállókra. Számukra nem volt közömbös a környezetükben élő pogányok véleménye. Pál apostol azt írja az első Thesszalonikai levélben, hogy a kívül valók iránt tisztességesen viselkedjétek, az emberbaráti szeretetet mindenki iránt gyakoroljátok, mert a ti viselkedésetek alapján mondanak véleményt az új hitről (1Thessz 4,9–12). Ennek a nyitott viselkedésnek köszönheti a keresztyén egyház, hogy a pogányok is befogadták az evangéliumot. Most, amikor a szavak, a beszéd erejének a felhígulásáról, inflációjáról beszélünk, a felebaráti szeretet megnyilvánulásai sokkal meggyőzőbbek, mint a szóbeli közlésformák.

Mi következik ebből? Az, hogy az apostol véleménye szerint mind az egyéni kegyesség ápolása, mind a gyülekezet közösséggé formálása fontos. Ezért nem akarja korlátozni sem a nyelveken szólás gyakorlását, sem a prófétálást. De rendet kell tartani. Ha összegyűlnek, mindenkinek van zsolttára, tanítása, az Úrtól kapott kinyilatkoztatása, nyelveken szólása, magyarázata, de mindenki várja meg a maga rendjét. Ne beszéljenek egyszerre, ne vágjanak egymás szavába, hanem hallgassák meg türelmesen egymást, mert csak akkor fognak épülni egymás hite által.

Érezhető, hogy abban az időben még nem volt egy kialakult istentiszteleti rendtartás, liturgia, melyet minden gyülekezet elfogadott és betartott volna. Pál apostol ezért próbálja mederbe terelni a különböző karizmatikus megnyilvánulásokat, ezért mondja ki a máig érvényes alapszabályt: mindenek ékesen és jó renddel legyenek. Ez a rend folyamatosan alakult ki az évtizedek folyamán. A második században keletkezett Didakhé. Azaz a tizenkét apostol tanítása már felvázolja ezt az istentiszteleti rendet, melyet általánosan elfogadtak és követték a keresztyén egyházak.

Pál apostol az első Thesszalonikai levélben tanácsolja: a Lelket meg ne oltjátok. A prófétálást meg ne vessétek. Mindent megpróbáljatok, ami jó, azt megtartsátok. Mindentől, ami gonosznak látszik, őrizkedjétek. (1Thessz 5,19–21) Ha a gyülekezet meggátolná a Lélek szabad folyását, saját életét bénítaná meg. Az apostol a Lelket a tűzhöz hasonlította. A Lélek erejének akadályozása hasonló lenne a tűz kioltásához. Ha a gyülekezet vezetői ezt megtennék, akkor ezáltal megszegényítenék az egyházat. A Lélek nevében szólók jövendőt mondtak, kijelentették Isten akaratát. A próféták kijelentése azonban nem volt mindig egyértelmű, nem volt mindig egybehangzó. Némelyek a saját akaratukat, véleményüket kívánták rákényszeríteni a gyülekezetre. Ilyen esetben a prófétálás nem járult hozzá a gyülekezet építéséhez. Ez azonban nem azt jelenti, hogy minden kijelentést el kell vetni, minden prófétát el kell hallgattatni. A gyülekezetnek az a feladata, hogy megvizsgálja a prófétai szót. Ne tekintsen minden prófétálást az Úr kinyilatkoztatásának, ne engedelmeskedjék vakon akaratának, hanem előbb ítélje meg azokat. A gyülekezet a maga nagykorúságáról tesz bizonyosságot, ha megpróbálja a Lélek nevében szólók beszédét. Erre a próbára azért volt szükség, mert a próféták őszintesége, érdektelensége nem volt kétségtelen. Az egyháznak ezért meg kell különböztetnie az igazi próféciaát az emberi beszédétől. Ami igaznak bizonyul, meg kell tartani, ami pedig hamisnak, azt el kell vetni. E vizsgálat után minden igaz próféciaának félelem nélkül engedelmesked-

hetnek, nyugodtan követhetik az ihletett próféta szavát, mert Isten a gyülekezetet ilyen módon akarja vezetni.

Ha össze akarjuk foglalni az Ige üzenetét, akkor először hálát kell adnunk, hogy az Úr Jézus Krisztus ma is adományozza a Szentlélek ajándékát az ő egyházának. Ezt a lelki ajándékot nemcsak az előjárók nyerik el, hanem a gyülekezet minden tagja, aki imádkozik érte. A Szentlélek ajándéka olyan bőséges, olyan túlaradó, hogy Isten magasztalására, megváltó tetteinek dicséretére indít minket is. Ezt a magasztalást a mi istentiszteleteinken a közös imádságok és zsoltáreklések rendjén fejezzük ki. Másodszor hálát adunk azért, hogy a lelki ajándékokkal nemcsak a mi belső emberünk erősödik, hanem az egész gyülekezet hitét erősítjük. Az istentiszteleten felfedezzük azt, hogy Isten szemében mindenki fontos, a férfiak és a nők, a gyermekek és az idősek, az erősek és a gyengék, a közellévők és a távollevők egyaránt. Az egyház Urának mindenkire szüksége van, mindenkit fel akar használni a közösség építésében. Az istentiszteleten felfedezzük azt, hogy a nekünk adott ajándékokkal kinek szolgálhatunk, kinek van szüksége a mi vigasztalásunkra, indítást érzünk arra, hogy meglátogassuk a betegeket, segítséget nyújtunk az egyedül élőknek, akik elveszítették életkedvüket, reménységüket. Harmadszor hálát kell adnunk azért, hogy Isten ma sem hagy minket bizonyosság nélkül, ma is tanácsol és vezet minket Igéjével. Imádkozunk azért, hogy az igehirdetők és az egyház tanítói úgy tolmácsolják a Szentírás üzenetét, a vigasztalást, hogy az istentiszteleten megérezzük, hogy Isten jelen van közöttünk. Imádkozunk azért, hogy a Szentlélek új bizonyosságtevőket, elkötelezett igehirdetőket, felelős presbitereket, egyházi vezetőket rendeljen a mi erdélyi és királyhágómelléki gyülekezeteink szolgálatára! Ámen.

Márton Csaba István

Jedd

Milyen Lelket veszünk?

Alapige: 1Korinthus 2,12

Bibliaalvasás: Az apostolok cselekedetei 2,29–41

Pünkösöd ünnepén a mai modern ember álméllkodva vagy hitetlenkedve hallgatja az izzó lelkű egykori halásznak, a tanítvány Péternek a prédikációját. Miféle varázsa, öszszegyűjtő ereje volt ennek a törekeny, emberi beszédnek, hogy a Jeruzsálem piacán levő sokszínű emberi tömegből háromezer ember Krisztus-követő lett? Talán ma sokan vágyakozva kérdezik: hogyan lehet Szentlelket venni?

Mindenekelőtt le kell szögezelnünk azt, hogy a pünkösdi eseményt nem lehet csak egyszerűen kitépni a történelem könyvéből. Nem lehet letagadni, hogy egy embernek lángoló hite gúnyolódó, kétségbeesett, tépelődő emberi lelkeket lobbantott lángra, mint ahogy azt sem, hogy ennek a lángnak a hatása átdereng az évszázadokon keresztül és minket is melegít. Nagyon is érthető az, hogy Péter és a mellette levő tíz tanítványtársa, akik hamar szétfutottak, féltek, bezárkóztak, hitetlenkedtek, nem tehették maguktól ezt a csodát, mint ahogy az is éppen úgy érthető, hogy tizenegy szélben ingó nádszálat nem lehet tartópillérnek használni, vagy tizenegy reflektorral nem lehet a hajnal látszatát keltetni.

Itt sokkal többről van szó, és pedig arról, hogy a mennyből kiáradó Lélek, mint egy tűzfolyó kiáradt, és elsöprően áttörte az emberi értelem gátjait.

Péter és társai botladozó, tévedő, hiú emberek voltak, mint mi magunk. Hogyan tudott áttüzesedni a lelkük ettől a megígért és mennyből alaküldött krisztusi ajándéktól?

Miként csapott le rájuk Isten Szentlelke, és a Lélek szele ezeken a kicsi, porszemnyi életeken keresztül az emberi szó erőtlenségén át hogy „zúghatott” oly erőteljesen, hogy a prédikáció hatására háromezer ember szeméből kicsordult a könny és háromezer szív bűnbánata volt reá a válasz?

Választ keresve a felmerülő kérdéseinkre, forduljunk a felolvasott Igéhez, és az apostol tanításán keresztül figyeljünk arra a pár igazságra, amit közölni akar velünk ezen az ünnepen a mennyei Atya. **Az első:** *az ember egy életen át lelket vesz, lelket fogad a saját lelkébe. Másodsor:* *van a világnak lelke és van Istennek Lelke. Vagy az egyiket, vagy a másikat vehetem és fogadhatom.*

I.

Az élet tehát: lelki hatások felvétele. Gondolkoztunk-e azon, hogy mi is a nevelés? Nem más, mint az, hogy a nagyobbak, bölcsőbbek saját lelküket adják a kicsinyeknek, a gyámoltalanoknak. A gyermek lelke olyan, mint egy füzet, amit az idősebbek teleírnak bölcsességgel, imádsággal, útmutatással, jó tanáccsal, és fájó kimondani, de sajnos, hogy sokszor káromkodással, csúnya beszéddel is. A tudás és tanulás nem más, mint hogy a régen letűnt nemzedékek könyvekbe zárva itt hagyják tapasztalataikat, gondolataikat, szavakba, mondatokba örökítették álmaikat. És mindez az olvasás, tanulmányozás során belép és helyet foglal a mai nemzedékek lelkében. Ha nagyjaink, írók, költők (Arany, Petőfi, Mikszáth, Madách) műveit olvassuk, az történik, mintha felülénk a gondolatviláguk kocsjára és velük együtt bejárnánk képzeletük országát. Átutazunk azokon a tájakon, korokon, ahol gyakor az ő lelkük szárnyalt.

Rádöbbenhetünk arra, hogy nem beszélhetünk egy emberrel sem, aki a maga belső világából egy érzést, biztatást vagy a bűnnek fekete csíráját ne hagyná a lelkünkben.

Az emberi lélek olyan, mint az aeoli hárfá, amely arról volt híres, hogy olyan finom húrokat illesztettek, feszítettek reá, hogy a legkisebb szellő fuvallatára zengeni kezdett. Ha csak leheletnyi közelségbe érkezek a másik emberhez, már valami hatás zsong bennem. A lelkünk benne van az értelmi, érzelmi világ közepében és hangok, hatások, indítatások mennek át rajta. Olyan az emberi lélek, mint az országút melletti jegénye, amit hol a szél zúgat, hol a vihar tépdés, hol énekes madarak, hol meg károgó varjúserg ül reá. Lehet, hogy ragadozó madarak szállnak rá megpihenni, vagy éppen fészket raknak. Töredeznek ágai, kizöldülnek levelei. Szüntelenül hatásoknak van kitéve.

Pál apostol mintegy figyelmezteti a korinthusiakat, és egyben minket is, hogy *mi nem a világ lelkét kaptuk.* (Új fordítás)

II.

Mit jelent a világ lelkét venni, kapni, elfogadni?

Testvéreim, jó leszögezni, hogy nemcsak az emberi lelkek kiáltanak be hozzánk ismételten, hanem van egy láthatatlan, az életúton velünk együtt járó hatalmasság, a Sátán, aki nem egyedül, hanem a maga légiónyi seregével támad reánk. Sereg, melynek tagjai valamikor lázadó angyalok voltak, ma pedig kétségbeesett, örökre visszahulló, Istent ostromló közösség. Nem látható módon, nem kecskelábon járó vagy lópatával dobbantva, felszarvazottan jelenik meg ez a hatalmasság, mint ahogy az emberi képzelet filmekben ábrázolja, hanem egyszerű alakokban rejtőzik el. Az emberi világ tárgyai mögé, azok árnyékába rejtőzik, és ezeken keresztül akar betörni a lelkünkbe. *A maga lelkét akarja úrrá tenni bennünk, a maga villanyégőit akarja felgyújtani lelkünk szobáiba, a saját gyűlölködő énekét akarja beírni minden fejlődő gyermeknek a tudatába.*

Sokszor elrejtőzik az alkohollal teletöltött pohár árnyékában, máskor a divatnak, cicomának az álarca mögé, manapság a pénz és kábítószer által felkínált, rózsaszínűre festett magasztok csúcsain rejtőzködik, és onnan hadakozik gyermekeink, fiataljaink, szeretteink ellen.

Sokszor észreveheted ezt az elrémítő helyzetet, hogy nem te vagy az, aki szitkozódasz, hanem egy rettenetes, félelmetes hatalom lett úrrá rajtad, és ütésre emeli kezedet, vérbe borítja agyadat, amikor minden kicsi hitet úgy kerget ki belőled, mint amikor a részeges édesapa hazatérve szétkergeti gyermekeit, feleségét az éjszakába. Vannak megszállott lelkek, akik elvesztették már a józanság és a tisztaság emlékét is. Most ne gondold a melletted ülőre, a szomszédra, a haragosra, nemcsak reá, hanem mindenikünkre, mert sajnos, reám is érvényes ez az állítás.

Mindennap tapasztaljuk a világ lelkének hatását, amint embereket érint meg, hogy dicsérik a „paráznság, a testiség, a bűn szépségét” Megtanítja fiataljainkat úgy kacagni, hogy közben kinevetik saját lelkük elfojtott sirását. Megtanít családapákat úgy énekelni, hogy ne hallják az elhagyott otthon és család sóháját. Letépi elzüllött életekről a tiszta, szép gyermeki imák utolsó dallamát és a maga lelkét fújja rá az emberiségre. Érezted bizonyára a világ lelkét, amikor egy-egy gondolat kiskapuján belépett hozzád, amikor egy bűn elkövetése előtt ott belül, vagy egy barát hangján keresztül rábeszélte és meggyőzött.

Látunk embereket, akikben annyira nagyra nőtt a szenvedély, hogy már nem tud el-lene védekezni és csak saját szenvedélyének a szavát hangoztatja. Olyan lett, mint az otthonát, szüleit kicsi korban elveszített gyermek, akinek lelkéből kitörlődött minden emléke és megszorodott életéből csak néha sír fel valami homályos, elmosódott kép. Ezt teszi velünk a ránk támadó hatalmasság, amikor arra ösztönöz és rávesz, hogy a világ lelkét vegyük és elégedjünk meg vele. Elfeledteti a szerető atyai hajléknak a melegét, kitörlő emlékeinket a mennyei Atya simogatásáról, szeretetéről, öleléséről, s a mélységében néha felderül egy régi, ködbevesző szempár, aki szomorúan, könnyezve tekint utánunk, tékozló fiaknak és lesi lépteink nesztét a hazatérő úton.

Az Ige egy csodát tár fel előttünk és elmondja, hogy *Isten a maga Lelkéből szakított nekünk*, és eljőhet hozzánk, beléphet gondolkodásunk szűk szobáiba, és kiszabadíthatja a lélancolt, kiéhezett, tiszta, tőle való érzéseinket a lelkünk bezárt és elfelejtett pincéiből. Hatalmasan megerősítheti a szavunkat.

Az első pünkösdkor sem történt más, minthogy kinyíltak ezek a félénk, üres, homályos emberi szívek ajtói és belépett Isten. Isten kezébe vette a tanítványok tépett életét, rájuk lehelt, és azok Jézus felé vitték az első gyülekezetet. Nem azért, mert erősek voltak, hanem azért, mert Isten Lelkéből vettek.

Az ember nagysága, bátorsága, hősiessége, hatalmassága abban áll, hogy Isten Lelke árad végig rajta, és sodorja magával mindazt, aki reá bízta magát. Isten Lelkének kell felzúgnia minden igehirdetésben. Milyen jó lenne, ha úgy tudnánk kinyitni lelkünket, mint az első tanítványok, hogy annak ajtaját sem a büszkeség, sem a gőg, sem az önteltség lakatja ne tudja becsukni.

Isten Lelke ma is kész, hogy átzúgjon rajtunk, hogy a lelkünk zengeni kezdjen, hogy olyan hatalmas és megrendítő legyen pár szó az ajkunkon, hogy az emberek sírva hajtásák fejüket a porba. Hogy az Isten elől menekülő fiatalok megálljanak, és mint akiket utolért a vihar, megadják magukat és észrevegyék a villámlásban a hazavezető utat. Minden jó, amit cselekszel, Isten lelkéből indul útra. Ha imádkozni tudsz, nem is te, hanem az Ő Lelke szólal meg benned. Ha megértem az Igét, nem azért van, mert vizsgát tettem, hanem azért, mert Isten Szentlelke magyarázza meg nekem.

És itt látom meg a titkot, amit az apostol mond: *megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk.* Más szóval, csak azt ismerhetem meg e világon, akinek a lelke a lelkemmel eggyé lett.

III.

Azért ismeri a szülő és a gyermek egymást, mert szinte kicserélték a lelküket. Ha a gyermek a fájdalmát elküldi a szülőnek, annak lelkében is felsír a fájdalom, ha örömet közölt, a szülői szívbe is boldogság lesz belőle. Azért ismerik a hitvesek egymást, akik szeretik egymást, mert közös az életük. A lelkük között levő szeretetnek láthatatlan hidján szavak, pillantások, mosolyok követségében öröm, panasz, remény, hit vonul át. Szavak nélkül is értik egymás gondolatát. Csak az ismeri meg Istent, az Ő segítségét, szeretetét, minden ajándékát, akihez eljött, eljön Isten Lelke. Az ismeri meg Jézust, akinek a Szentlélek megvilágítja Őt. Szentlélek nélkül csak azt fogjuk mondani, mint sokan mások: mit érek én Krisztussal, amikor kenyerem bizonytalan, nem látom gyermekem jövődjét, nincs örömöm, nincs boldogságom, nincs pénzem. A tanítványok is elmondták, hogy mindent elhagytak, ami emberileg biztonságot jelentett életükben és követték Krisztust, s aztán magukra maradtak – bizonytalanságban, szomorúságban, félelemmel, jövődjük bezárt ajtóinak mögött. A Szentlélekkel megtelve kitérültek az ajtók, félelmeik szűk szobájából kiléptek a tágas térre, a világ elé, és ezt mondták: Ezt a Jézust feltámasztotta Isten, akinek mi bizonyágai vagyunk. Micsoda gazdagság az, ami eltöltötte szívüket!

Elgondolkoztunk-e azon, hogy milyen gazdagok vagyunk, mert Isten nekünk ajándékozta Jézusban az örök életet. Vele bátran és boldogan mehetünk és megyünk tovább, mert azt ígérte, hogy velünk van minden napon a világ végezetéig.

Nyissuk ki lelkünket, hisz Isten közelít felénk ezen az ünnepen. Zúg a szél, fogadjatok az Ő mennyből elküldött Lelkét, mert örökkévaló szeretettel keres minket, gyermekeit! Ámen.

Ötvös József

Marosvásárhely–Vártemplom

Lelki és nem lelki ember

Alapige: 1Korinthus 2,12–16

Bibliolvasás: János 14,12–21

1.

Amikor – pár évtizeddel ezelőtt – elsőéves, kezdő teológiai hallgatóként, a lelkipásztori szolgálatra indulva, szerettem volna jobban megismerni a keresztyén tanítás, a református vallás alaptételeit, találkoztam egy olyan meghatározással, ami egyszerűen megijesztett. Ez a tömör teológiai megfogalmazás megingatta eufóriás, ifjú döntésem, mely szerint én népem fogom szolgálni Istenről szóló szép beszédekkel. Ez a megrémítő, elgondolkoztató kijelentés így hangzott: Isten csak Isten által ismerhető meg!

Magától értetődően, először elbizonytalanodtam, és feladni készültem már a kezdetén, hiszen én nem vagyok isten, tehát Isten előttem titok, ismeretlen marad, s akkor én mit tudok majd mondani az én népemnek. Majd aztán lassan megtanultam, hogy ez így volt, így van ez olyanokkal is, akikről egyébként így tudjuk – Isten emberei. Mózes, akit

Isten szép lassan átfőrmált, kiválasztott, megbízott, vezetett, kísért, még ő is szeretett volna sokkal többet tudni Istentől. Szerette volna pontosan tudni, ki az, akin keresztül ő erősebb az akkori világ leghatalmasabb földi uralkodójánál, a fáraónál. Egyszerű és őszinte félelmében meg is kérdezi: „Ki vagy Te?” A titokzatosan fenséges válasz az idő századain át szól ma is: „Vagyok, aki vagyok.” (2Móz 3,14) És úgy van mindez, ahogy a látnok költő, Ady Endre is írja: „titok”. Mózes szerette volna ismerni, látni és tudni, ki az a nagy Erő, aki a fáraó rettenetes hatalmú kezéből kihozta a népet. Mózes kíváncsiságára Isten így válaszol: „nem láthat engem ember úgy, hogy életben maradjon” (2Móz 33,20).

Ezek után bennünk is megszólal a kérdés: ahhoz, hogy meglássuk Istent, meg kell halnunk? Miért olyan nagy titok az Isten? A teremtmény miért nem láthatja a teremtőt? Egyáltalán, mindezek szerint megismerhető-e vagy megismerhetetlen az Isten?

Úgy látom, mindennek van egy érdekes hozadéka: Jézus korában fel lehetett, meg lehetett ismerni az Istent. Ő maga is erről tett bizonyosságot: „én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van” (Jn 14,11). Természetes, volt, aki előtt akkor is mindez titokban maradt, de voltak, akik felismerték Benne az Istent. Két híres-nevezetes evangéliumi történetre utalok most. Az első a jól ismert péteri hitvallás, az apostoli „lelki” válasz: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” (Mt 16,16) Csakhogy Péter mindezek után szemtanúja volt Jézus elmenésének, ott állt, amikor felemeltetett a mennybe, s hallotta is a személy(ek)re szóló megbízást: „tegyetek tanítvánná minden népet” (Mt 28,19).

Kedves testvéreim!

Ez a missziói parancs – akkor és most – nemcsak annyit jelent, hogy Krisztus nevében meg kell keresztelni az embereket. Ez a parancs személyesen Péternek és társainak azt a gyönyörűséges igát rakja vállára, amint ti megismertétek az Istent, úgy adjátok mindezt tovább. Az egyház élete és feladata ez: megismertetni Istent. Ebben a szép szolgálásban, „könnyű teherben” egy láncszem vagy Te is, a gyülekezet is. Amíg ezt teszi, és megteszi az egyház, addig élő erő, élet, mozgás. Egyházunk örök nagy kísértése éppen a passzivitás, amikor nincs benne mozgás, nincs elég erő. Hála Istennek, az emberi passzivitás ellenére is van benne egy titokzatos erő, és ez mozgatja, fenntartja.

Másik híres-neves bibliai történet a pogány százados esete, aki teljesen kívülről érkezik Jézus világához, és mégis felismeri Benne Isten jelenlétét, amikor így kiált föl: „Bizony, Isten Fia volt ez!” (Mt 27,54) Ez a keresztyénség másik nagy útja, amikor egy nem keresztyén közegben élő ember ismeri meg Istent. Azt hallottam, hogy a II. világháború végén Dél-Koreában közel hárommillió református élt, ma közel tizenötmillió reformátussal a világ legnagyobb református egyházának számítanak, és mindez nemcsak a természetes szaporodás eredménye, hanem evangéliumi értelemben a tanítványokká tevés által. S mindennek egyetlen titka és kulcsa van: Isten Szentlelke, Aki által Isten ma is felismerhető, megismerhető, és Akiben él az egyház, a keresztyénség. Szentlelke nélkül érthetetlen titok, de Isten Szentlelke által felismerhető teljes mivoltában.

2.

A páli levélben egyfajta ellentét jelenik meg itt: van lelki ember és van nem lelki ember. Azért hangzik mindez először furcsán, mert az egyház azt tanítja, hogy az ember nemcsak hús és vér, nemcsak test és szellem, hanem lélek is. Akkor pedig hogyan mondható: nem lelki ember? Mindezt akarva-akaratlanul úgyis megéli a vallásos ember, sőt, van is erre egy újabb felkapott kifejezésünk: mit lelkiztek annyit? Azaz, a természetes, száraz logikával, az élet kíméletlen törvényével szemben tesznek valamit ilyenkor az emberek, azaz lelki érzéseik szerint engednek, vagy döntenek. Csakhogy itt van

egy nagy veszélye a mi világunknak: Lélek nélkül lelketlen lesz az egész! Milyen tömör és milyen tiszta a magyar nyelv kifejezésében: lelki vagy nem lelki, azaz lelkes vagy lelketlen.

Nézzük most, milyen a lelki ember, és milyen a nem lelki ember. A kérdés már önmagában nehéznek tűnik, hiszen ki tudja megállapítani: ki a lelki ember és ki nem lelki ember. A testi embert valamiképpen meg tudjuk határozni, körül tudjuk írni: magas vagy alacsony, idős vagy fiatal. A szellemi embert is, még ha sok-sok tévedéssel ugyan, de szoktuk is mondani: szellemi munkát végez, szellemi tevékenységet folytat. De milyen mértékkel lehetne a lelki embert lemérni?

Kétféle értelmezését találtam mindennek:

a) A nem lelki ember a világ törvényeinek, a természet korlátjainak foglya, vagyis addig tud elmenni, amíg a világ törvényei engedik. Tehát életének, viselkedésének van határa, korlátja, amit nem léphet át.

Ezzel szemben a lelki ember fel tud emelkedni a világi határok fölé. A nem lelki ember számára a világ törvényei, szabályai a meghatározók, a lelki ember ennél többre, másra figyel: az Isten törvényére. Ez nem jelenti azt, hogy a földi törvényeket le kell bontani, inkább azt, hogy van annál azért egy magasabb rendű cél az életben. A nem lelki ember ezért állandó akadályokba ütközik, míg a lelki ember szabadon szárnyal, mert fölötte nem a világ ítélkezik. Ugye, így is írja itt az apostol: „öt senki sem ítéli meg” Vagyis, embereknek nincs hatalmuk fölötte.

Ennek két szép példájával, bizonyosságával találkozunk az életben. Nem egy vértanú kiáltott fel így halálba menetelekor: „A testem megölhetitek, de a lelkem soha.” Én azt hiszem, hitük és igazuk mellett töretlenül kiálló hősök vagy névtelenek nagy ereje volt ez: a lelki ember fölött nem győz a lelketlen világ ítélete. S ez ma is így igaz: testem legyőzhetitek, megölhetitek, de a lelkem nem.

Örök példa maga az Úr Jézus Krisztus, Isten Fia, aki *így és ezért* lett vízvázostó feltámadásában, hiszen azelőtt Rajta is láthatók voltak a világ törvényei: sírt és szenvedett, érzett és szomorú volt, de feltámadása után már a világ törvényei nem árthatnak Neki.

b) Másik értelmezés szerint lelki ember az, aki a Szentlélek erejével felismeri a világban, saját életében Isten munkáját, Isten jelenvalóságát, míg a nem lelki ember erre képtelen. A pár évtizede készült erdélyi „kiskátéban” van egy kérdés: honnan ismerhetem meg Istent? A válaszban pedig ott áll ez is: a körülöttem lévő természetből. Mindennek pedig itt áll előttünk szép igazolása: a lelki ember képes felismerni saját világában és a körülötte lévő világban Isten jelenlétét.

De ki képes erre, és ki nem képes erre?

3.

E kérdésre kapott válasz mai Igénk harmadik nagy üzenete: „mi pedig nem e világ lelkét kaptuk, hanem az Istenből való Lelket” Három rövid, de nagyon fontos tanítás szólal meg Igénk harmadik üzenetében.

1. Az első csak egyetlen szó: „kaptuk” Bizony, mi attól vagyunk lelki emberek, hogy azt Isten adta nekünk, azaz kaptuk. Ezt pénzen, aranyon vagy ezüstön nem lehetne megvenni. Kérdezzük is: nem igazságtalanság az, hogy egyesek kapják, mások nem? Azt hiszem, testvéreim, nem igazságtalanság, mert Isten annak adja, aki azt Tőle kéri, vagyis az imádkozó embernek. Mindezek mellett Isten az Ő örök hatalmával ki is jelenti: kegyelmez, akinek kegyelmez, és irgalmaz, akinek irgalmazni akar. És ez jól van így, mert azért ne a világ mondja meg, hogy ki kapjon Isten lelki erejéből, és ki ne kapjon. Ezt a szuverenitást azért hagyja meg a világ Isten örök jogának!

2. A másik nagy tanítás ma így szól: nem az Isten Lelkét kaptuk, hanem az „Istenből való Lelket” Jézus mennybemenetelekor ígéri: erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek. Számomra olyan tiszta és egyszerű lett ezzel a kifejezéssel Isten Szentlelkének eseménye: Istenből kaptunk Lelket. Lehet, merész kifejezés, de csak így tudom elmondani: van bennünk, szolgálatunkban, életünkben, viselkedésünkben egy olyan rész, ami isteni. Ez pedig a jóság, mert jó csak egyedül Isten; a szépség az életben, ahogy hirtelen felkiált az ember: milyen istenien szép ez a világ. És az igazság, mert az igazság egyedül Krisztus.

3. Éppen ez az Istenből kapott lélek mutatja, magyarázza meg a mi világunk vallásos életét, az egyház mai helyzetét. Mert, testvéreim, itt van ez a tény, ez a valóság: a világunk is van lelke, de mi Istentől kaptunk Lelket. Ez a két lélek pedig küzd egymás mellett vagy egymás ellen. A világ is a maga lelkét szeretné az egyházban érvényesíteni, s ennek eredménye az elvilágiasodás. Ahol a világ lelke uralkodik, ott a templom egy gyönyörű érték, egy szép gótikus épület. De ahol a lelki emberek vannak együtt, ott egy egyszerű épület is templommá lesz, mert Isten Szentlelke áldásként tartja össze a közösséget! Azért kérjük Isten Szentlelkét, hogy a mi gyülekezetünk is ilyen Szentlélek által épülő közösséggé váljon! Ámen.

Rátoni Csaba

Gerendkeresztúr

A Szentlélek Isten ajándéka

Alapige: Az apostolok cselekedetei 8,18–24

Bibliaolvasás: Az apostolok cselekedetei 8,5–17

Egy idős tanfelügyelőnek az iskolalátogatások alkalmával a következő szokása volt: a nyelvtan, matematika, földrajz, történelem és más gyakorlati tantárgyak körében feltett gyakorlati kérdések után megkérdezte a gyerekeket a hitvallás felől. Mivel a tanárok tapasztalatból tudták, hogy a tanfelügyelő minden látogatás végén ezután érdeklődik, három különösen jó tanulóval mindig kívülről megtanultatták a hitvallás három tételét. Egyik nap azonban rendkívüli dolog történt. A tanfelügyelő kérdésére jelentkezett az első diák, és folyékonyan felmondta az első tételt: „Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek Teremtőjében” A következő diák belefogott a második tételbe: „Hiszek Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától...” A tanfelügyelő várta a harmadik tételt: „Hiszek Szentlélekben”, de hallgatás töltötte be az egész osztálytermet, egyetlen gyermek sem jelentkezett. Csak hosszabb habozás után jelentkezett egy gyerek, aki bocsánatkérően csak annyit mondott: „Tanfelügyelő úr, az a gyermek, aki a Szentlélekben hisz, hiányzik ma.” – és visszaült a helyére.

Vajon ez csak egy régi történet, egy kis anekdota, amelyen mosolygunk? Ez az élmény bizonyára több ennél, fel akar bennünket rázni, mivel valóban olyan sok ember van, akik magukat mind hívőknek nevezik és akikre ez érvényes: „Azok, akik a Szentlélekben hisznek, ma hiányoznak.” Szentlélek nélkül lehetetlen hitben élni és Krisztust követni (Róm 8,9).

Az egyik bibliaórán azt a kérdést tettem fel: miért nem övezi a pünkösödöt a karácsonyhoz és húsvéthoz mérhető lelkesedés? Mert addig, amíg karácsonyt és húsvétot mindenki megünnepli, a pünkösdről mintha megfeledkeznének az emberek. A válaszként így foglalhatom össze: a karácsonyt és a húsvétot is lehet dolgokhoz (karácsonyfa,

piros tojás), illetve emberi cselekvésekhez (nagyakarítás, bevásárlás, kántálás...) kötni. Ellenben a pünkösödöt ilyen vonatkozásban nincs mihez kötni. Ez a válasz így igaz, viszont nem teljes. Nézzük meg Isten választát, az Ő Igéjén keresztül.

1. Simon, a varázsló, *aki igen nagyra tartotta magát* (9), csatlakozott a gyülekezetekhez, megkeresztelkedett, beírták a keresztelési anyakönyvbe. Ott sündörgött Filep körül, hallgatta az Igét. Majd amikor azt látta, hogy az apostolok kézrátétele által adatik a Szentlélek, pénzt ajánlott, olyan szándékkal, hogy megvásárolja ezt a hatalmat (18). A Szentlélekben egy olyan természetfeletti hatalmat lát, amelyet jól felhasználhatna üzletében.

Mit is jelent vásárolni? Például, ha bemegyünk egy üzletbe, minden, amit látunk a kirakatban, az üzlet tulajdona. Viszont, ha valami megtetszik és van rá pénzünk, akkor megvásároljuk. Miután kifizettem az illető árucikket, az az enyém lett. Az üzlet tulajdonából átkerül az én tulajdonomba. Vásárolni tulajdonosváltást jelent!

Azáltal, hogy Simon vásárolni akarja a Szentlélek erejét, *lelepleződik igazi volta*. Meglátszik, hogy csak vallásos buzgalma van. Kiderül, hogy nem törődik Isten dicsőségével, csak azzal, hogy újra a középpontban legyen. Csak a pénz meg a hatalom érdekli. Benne nem valami új kezdődött el, hanem a régi énjét akarja megfejteni ezzel az „újjal”. Nem történt belső változás. Olyan, mint az a kő, amelyiket a patak vize mossa, de amikor kivesszük és eltörük a kalapáccsal, a belseje ugyanolyan száraz maradt, mint annak előtte. Sok ember be van írva a keresztelési anyakönyvbe, bekerült egy gyülekezet választói névjegyzékébe, de közben semmi közük Jézushoz, mert továbbra is ők maradnak a maguk életének az urai. A Szentlélek nem árucikk, ahogy Simon gondolja, hogy megvásárolja, s aztán a maga céljára használja.

Pünkösdkor lelepleződnek a vallásos emberek. Ekkor látszik meg, hogy mi van a szív mélyén. Hogyan is fogadjuk a Szentleket, a pünkösöd megünneplését? Úgy, hogy mi is pénzt kínálunk Istennek? Vajon mi mivel akarjuk megvenni Isten ajándékát? Jó cselekedetekkel, imádsággal, tanulással, adományozással próbáljuk megvásárolni Isten ajándékát, holott nagyon jól tudjuk, hogy az ingyen van.

Karácsonyt és húsvétot bármennyire a túlzott bevásárlási láz jellemzi (hibásan!), pünkösdkor semmilyen vásárlásról nem lehet szó, még olyanról sem, mint amelyet Simon mágus gondolt.

2. Simon Péter válaszából egyértelműen kiderül, hogy Simon varázsló nem volt igazán megtért ember. *A te pénzed veled együtt vesszen el...* (20), a hívő ember viszont sohasem fog elveszni (Jn 3,16). *Nincsen neked semmi részed vagy örökséged ebben...* (21), más szavakkal: nem volt benne a Krisztus-hívők közösségében. *A te szíved nem igaz Isten előtt* (21), ez egy meg nem tért személyre illő leírás. *...keserű irigység és álnokság fogságában vagy* (23). Lehettek-e igazak ezek a szavak egy újjászületett emberre? Érezzük, hogy nem!

Ezekkel a kemény szavakkal Péter nem Simon romlását kívánja, hanem a *bűnbánatát* akarja felébreszteni. Azzal, hogy megmutatja, mit érdemelt volna, érzékeltetni akarja bűneinek szörnyűségét. Még pénzét is elvesztésre ítéli. Mert inkább vesszenek el azok a dolgok, amelyek elhomályosítják Isten dicsőségét, minthogy beszennyezzék őket.

Simon mágus azért nem részesült a Szentlélekből, mert *szíve nem igaz Isten előtt* (21), és mert a *keserű irigység és álnokság fogságában* (23) van. Péter azt fejezi ki, hogy Simon nemcsak egy esetben bukott el véletlenül, hanem szívének gyökeréig bűnös. Egészen a Sátánnak adta át magát. Ez figyelmeztet minket arra, hogy a bűnök nagyságát nem a látható büntetéstől, hanem a szívnek indulatából kell megítélni. Képzelnünk el, ha életünk minden tetteről és gondolatáról egy-egy festmény készülne, és ezeket egy galériá-

ba kiállítanak. Nem csak életünk azon pillanatairól lennének itt képek, amelyeket megcselekedtünk, hanem azokról is, amelyeket gondoltunk vagy titokban tartunk. Minden biztonnal lennének olyan képek, amelyekre büszkék lennénk, és lennének olyanok, amelyeket szégyellnénk és nem szeretnénk, ha kiderülnének. Nos, a Szentlélek mindent megvilágít. Semmi sem marad előtte titokban.

Péter nemcsak Simon bűneinek szörnyűségét mutatja fel, hanem reményt is nyújt neki a bűnbocsánatra! Azt is mondja, hogy térj meg (22). Előbb lesújt, most az üdvösséghez való bizakodáshoz emeli fel. Kálvin azt írja: „még a pokolból is ki kell húzni az embereket. Ezért, amíg a leghitványabbak is világos jelekkel el nem árulják, hogy az elvetemültek közé tartoznak, senkit sem szabad olyan szigorúan kezelni, hogy bűneiknek megbocsátását kilátásba ne helyezzük.”

A *Szentlelket nem előlegbe kapjuk*, hanem akkor, amikor elindultunk a bűnbánat, a megtérés útján. Nem elég az Igét hallgatni, rá kell ismernünk bűneink mélységére, arra, hogy a szívünk romlott.

3. Simon mágusnak esély adatik *újra*, hogy a bűne miatt megszorodjon és az élete gyökeresen megváltozzon. Azt, amit elmulasztott korábban Filepet hallgatva, most pótolhatná Péter felszólítására. Ehelyett azt válaszolja: *könyörögjetelek értem az Úrhoz, hogy semmi se következze be abból, amit mondatok* (24). Nem a bűnei miatt szomorodott, hanem csak a következmények miatt, amelyeket a bűn ráhozott.

Az ember azt várná, hogy a *második esélyt* már meg fogja ragadni, de ezt is elengedi maga mellett. Vajon lesz-e újabb esély? A Bibliában olvasunk olyan személyekről, akik miután eljátszották a kapott esélyt a bűnbánatra, nem kaptak újabb lehetőséget. Saul királyt azért gyötri a gonosz lélek, mert csak félig bánta meg a bűneit (1Sám 15,24). Heródes, Keresztelő János prédikációit hallgatva, elmulasztotta a bűnbánatot. Később, amikor Jézussal találkozik, szerette volna, ha megszólal, vagy valami csodát tesz, de egyikben sem volt része (Lk 23,9). Vajon a hányadik esélyt mulasztod el? Vajon hányadára bánod meg csak félig a bűneidet? Nemrég meglátogattam gyülekezetünk 94 éves idős, ágyhoz kötött tagját. Korábban mindig azt kérdezte, hogy Isten miért nem veszi magához? Most viszont a következőket mondta: „Mióta ágyhoz vagyok kötve, Isten megmutatta bűneimet, amiket elkövettem, ezeket én mind megbántam. Most viszont arra kérem Istent, hogy mutassa meg a többi bűneimet is, hogy azokat is megbánhassam. Mert tudja, tiszteletes úr, nagyon sok bűnt követtem el életem alatt...” Ez az asszony megragadta az ágyhoz kötés által felkínált lehetőséget a bűnbánatra. Bármilyen helyzetben vagy, ragadd meg a lehetőséget arra, hogy megbánd bűneidet!

Ahelyett, hogy Simon Istenhez fordulna, személyesen megbánná bűneit és kérné Isten ingyen ajándékaként a bűnbocsánatot és a Szentlelket, az apostolokat kéri arra, hogy imádkozzanak. Kérni megalázkodást jelent, mert kiszolgáltattottá válunk annak, akitől kérjük. Simon nem akar „kisgyermek” lenni, aki alázattal kér. Inkább önmagát „nagyra tartó” felnőtt akar maradni, aki meg van győződve, hogy mindent elérhet a saját erejéből.

A Szentlelket nem lehet megvásárolni, elrabolni vagy manipulálni. Csak kérni lehet alázattal. Mint az az apa, aki Jézushoz vitte beteg fiát: *Hiszek, Uram! Légy segítségül az én hittelenségemben!* (Mk 9,24) Ha nem kérjük, Isten nem erőszakolja ránk az Ő Lelkét.

Lukács nem törődik Simon további sorsával. A hagyomány szerint Simon heves ellenfele lett Péternek és Rómában három napon át vitakozott vele.

Azért áll előttünk ez a történet, mert *Isten törődik velünk*. A Szentlélek ajándékát ingyen közli azzal, aki alázatosan kéri. Semmilyen árat nem lehet érte fizetni, mert ha lehetne, akkor nem kellett volna Jézusnak meghalnia, hogy saját vérén megváltson ben-

nünket, mert mi is megválthattuk volna magunkat. Az, aki nyomorult koldusként bezöregt, megnyílik előtte az ajtó.

Ne teljen el úgy a pünkösd, hogy nem kérted bűnbánattal, alázattal Isten Szentlelkét, hogy aztán annak erejével, tisztaságával és szentségével élhesd a te keresztyén életedet! Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Teljesedjete be Szentlélekkel!

Alapige: Efézus 5,18b–20

Bibliaolvasás: Efézus 5,8–20

Pál apostolnak ez a felszólítása az efézusiakhoz nem véletlenszerű. Ha ugyanis föllapozzuk Az apostolok cselekedeteiről szóló könyvet, akkor a 19. rész elején meglepő kérdéssel találkozunk: „Vettetek-e Szentlelket?” A kérdést Pál apostol tette fel az Efézusban talált néhány tanítványnak, akik a János keresztségére voltak megkeresztelve. Pál apostol a második missziói útja alkalmával érkezett ebbe a neves városba, amelyik hemzsegett az efézusi Diána istennő kultuszának tárgyaitól. Tele volt a város istenszobrokkal meg varázskönyvekkel. Tudjuk, hogy Pál missziójának eredményeként halomra hordták ki a város utcáira a varázskönyveket, és ott elégették ezeket, éppen azok, akik beteljesedtek Szentlélekkel, s ennek nyomán új életet nyertek Istentől. Az új élet birtokában elseperték az útból mindazt, ami a régi életükhöz tartozott.

Pálnak az alapigénkben elhangzott felszólítását – „Teljesedjete be Szentlélekkel!” – egy figyelmeztetés vezeti be: „meg ne részegedjete bortól, miben kicsapongás van!” Nyilvánvaló, hogy a testi mámor, a mulandó öröm csábítása jelen volt Efézusban is, s bizony megkísértette még a hívő keresztyéneket is. Talán nem voltak még egészen beteljesedve Isten Szentlelkével és ezért kérdezte meg őket Pál, hogy vettek-e Szentlelket. Csak akkor tudnak megállni a sokféle kísértés, bűnös testi csábítás közepette, ha beteljesednek Szentlélekkel. Nem elég egy kicsi adagot kapni a Lélekből, hanem azt teljességgel birtokolni kell. Tudjuk, hogy egy nagyon kiéhezett embernek teljesen elfogy az ereje. Nemhogy komoly erőfeszítésekre lenne képes, de végül még járni sem lesz képes, annyira legyengül. Az ilyen ember már harcképtelenné válik, s nem képes többé a teherhordozásra. Szükség van a jóllakásra ahhoz, hogy legyen ereje a testnek mindezekre.

Így van ez a technika világában is. Nemrég láttam a tévében egy olyan repülőgépbalesetet, ahol néhány terrorista hatalmába kerítette a gépet, s egy más irányt adott meg a pilótának, új célt jelölve meg a leszállásra. Csakhogy a pilóta közölte a géprablókkal, hogy addig a célpontig nem elég az üzemanyag. Kiderült, hogy a terroristákat ez sem érdekelte, s kijelentették, hogy akkor legfeljebb mindnyájan lezuhannak az óceánba. Ami meg is történt, mert kiderült, hogy ezek öngyilkos merénylők voltak, akiknek végső céljuk az utasok elpusztítása volt. Hát, igen, egy repülőgép lezuhanhat s rajta minden utas elpusztulhat azért, mert nincs tele az üzemanyagtartály. Ha idő előtt elfogy a tartalék, nem jut el a gép a célba. Így járhat bármely más jármű. Ezért kell idejében tankolni, hogy az utasok célba érkezenek.

Nos, testvéreim, miért van annyi leragadás, célba nem érkezés a keresztyének között is? Éppen azért, mert sokszor megelégszünk azzal, hogy csak néha vegyünk egy-egy kis adagot a mennyei tartalékból, s nem vesszük tudomásul, hogy ez is egyszer elfogy. Mert jönnek a súlyosabb próbák, a keményebb harcok, a nehezebb viharok, s oda már több

kitartásra, nagyobb türelemre, keményebb ellenállásra van szükségünk. Miért van az, hogy a keresztyén emberek nagy része nem képes elég dicséretet és zsolnárt énekelni, s miért nincs mindig tele a szívünk az Úrnak a dicséretével?

Alapigénk további részében azt mondja Pál, hogy csak akkor tudunk a szívünkben dicséretet mondani az Úrnak, és mindenkor hálát adni Neki, ha előzetesen beteljesedtünk Szentlélekkel. Ha nem így van, akkor egyéb dolgok töltik meg a szívünket. Ezért indítja Pál így ezt a szakaszt, hogy: ne részegedjete meg bortól, mert ebben kicsapongás van, azaz rendetlen életre visz titeket. Ez fölborítja az életetek Istentől kapott eredeti szép rendjét. Látjuk, hogy Noé is milyen csúfságra jutott, mert elfelejtett megállni az első pohár után, amikor megkóstolta a csillogó nedűt. S bizony hányan járnak így ma is, s mennyi családi botrány, válás és fájdalom van, mert valami egyébbel akarja föltankolni magát sok ember, s nem az Isten Szentlelkének mennyei energiájával. Igaz, ugyan, hogy az első pünkösdkor a tanítványok hatalmas erejű bizonyágtételét hallva, a csúfolódók azt mondták gúnyosan, hogy édes bortól részegedtetek meg. Persze, Péter rögtön kivédi ezt a hamis vádat, amikor azt mondja, hogy a napnak még csak az első órái vannak. Nem bortól részegek ezek, hanem az Isten Lelkének a mámorától. Ha sokszor a részeg ember nem szégyelli a maga mámorát, akkor még kevésbé kellene nekünk szégyellnünk azt, ha a Szentlélek mámorában járunk-kelünk. Olyannyira, hogy ránk kérdezzenek: Mi van veled? Miért ragyog az arcod, honnan a kitartó türeled, a rendíthetetlen békesség? Hogy győződ még mindig szeretettel? Hogyhogy nem szakad el a cérnád? Hát azért, mert a mennyből gombolyítják le. Az enyém bizony már rég elfogyott volna. János mondja az apostoli levelében: „A szeretet soha el nem fogy.”

Igen, ez képesít minket arra, hogy ne csak az ajkunk zengjen dicséretet és zsolnárokat, hanem a szívünk is mondjon dicséretet az Úrnak. Testvéreim, ez a Szentlélekkel teljes emberi élet hiteles megnyilvánulása. Valaki úgy fogalmazott nagyon helyesen, hogy a karácsony, a Krisztus testté léte azt jelenti, hogy *velünk az Isten*. A pünkösd még egy lépéssel továbbmegy és itt már *bennünk az Isten*, mégpedig a Szentlelke által. Ez az, ami életünk ürességét felszámolja, s akkor a csordultig telt edényből jut hálaadásra, dicséretmondásra, zsolnáréneklésre, jut lelki beszélgetésekre. Hiszen tapasztaljuk, hogy amióta egyre telibb van a szívünk Isten Szentlelkével, azóta egyre gazdagabb lelki témáink vannak, s kifogyhatatlan beszélgetéseik vannak azoknak az atyafiaknak, akik az Úrban örülnek, akiknek van mondanivalójuk, hogy mit tett velük Isten. Ezért tudnak az atyafiak annyira örülni egymásnak, soha nem unalmas a téma, mert túlcserél a szívük azzal a mennyei teljességgel, amit Isten a maga Szentlelkével ajándékoz pünkösdkor az övéinek.

Ezért mondja Pál az efézusiaknak és nekünk is: „Teljesedjete be Szentlélekkel!” Ez a pünkösd parancsa. S ha ez megtörténik, akkor óriási változások lesznek az életünkben, úgy, mint a tanítványok életében. Tudjuk, mit jelentett, amikor a bezárkózottságukból, a félelmükből mertek kilépni a színre, s merték fölvenni az ajkukra a Jézus nevét, sőt leleplezni azokat, akik gonosz kezeikkel megfogva, Krisztust megölték. Igen, akkor bűnbánatra tudták segíteni a tömeget és így született meg pünkösdkor az Anyaszentegyház. Így lett a pünkösd az egyház születésnapjává. De csak akkor lesz nekünk konkrét hasznunk ebből, ha azt mondjuk: az az egyház született meg pünkösdkor, amelynek én is élő tagja vagyok, amelyben megtaláltam a helyemet. S hiszem, hogy nemcsak egy egyházi keretnek, hanem az élő hitű megváltottak közösségének a tagja vagyok. Tudom, hogy testvéreim vannak ebben a közösségben, akikkel együtt dicsőíthetem az Urat Isten minden ajándékáért.

Hogyne mondanánk hálát, amikor felismerjük, hogy Isten a legnagyobb ajándékát nekünk adta Krisztusban, akkor vele együtt mi módon ne adna mindent nekünk. Mi hiszünk, hogy ebben a mindenben benne van az üdvösségünk is. Ez a koronája annak a nagy sorozatnak, amit Isten tud adni Jézussal együtt nekünk. Ámen.

Zsisku János

ny. lelkipásztor

Magyarország

Gyümölcsseikről ismeritek meg őket

Alapige: Galata 5,22

Bibliaviasítás: János 15,1–9

Jézus gyümölcsöt vár. Jézus gyümölcsöt érdemel. Legtöbb példázatban begyűjti a gyümölcsstermést (Mt 21,33–41, Mk 12,1–12, Lk 20,9–16) intézőivel, megbízottaival, vincelléréivel (Lk 13,6–9).

Számunkra ez a kellemesebb elszámoltatás. Az intéző, a vincellér még lekenyerezhető, részvétre, megértésre bírható, de Mk 11,19 szerint Jézus a fügét, a gyümölcsöt akkor is, ott is elvárja, ahol még (vagy már) nincs gyümölcsérés ideje. A Lélek gyümölcsseit kéri számon rajtunk és tőlünk, még ha történetesen nincs is pünkösöd!

Azt hiszem, hogy a pünkösöd utáni egyházi évben szereplő intervallumot jogosan mondjuk ünneptelen félévnek, de mondhatnánk sokfelé, sokszor ugyanannyi joggal gyümölcsstelen félévnek is. Ha valahol megoltottuk a Lelket (1Thessz 5,19), akkor ott hiába keresgéljük a Lélek gyümölcsseit. Rügy, bimbó, virág és levél lehetséges bőven és ígéretesen az ilyen egyházban is, csupán a gyümölcs és a gyümölcsözés marad el.

Valaki beszámolt egy érdekes élményről. Ő maga rendszeres templomba járó, gyakorló keresztyén. Szomszédja nem rossz ember, de nem gyakorolja vallását. Egyszer megkérdezte tőle: miért nem jár templomba? A válasz így hangzott: tudja, kedves szomszéd, én nem vagyok se hívő, se hitetlen. Azt azonban gyakran tapasztalom, hogy sokszor a jámbor keresztyének sem élnek külön életet, mint a hitetlenek. Beszélgetésük néhány héttel később folytatódott. Ekkor a vallásos férfi néhány lelki, hitébresztő könyvet akart adni szomszédjának. Köszönöm, jegyezte meg az illető, ne adjon nekem könyveket! Ezek olvasása helyett figyelni fogom az ön életét, vajon meglátszik-e rajta az a hit és szeretet, amelyet az ön papjai hirdetnek? Üdvözítőnk mondása: „gyümölcsseikről ismeritek meg őket” (Mt 7,16), a mi Lélekkel való meg- és beteljesedésünk egyetlen ismerve.

Rajtunk van a világ szeme. „Figyelni fogom az ön életét!”, abban keresem a Lélek gyümölcsseit.

Legyen erre való áldott alkalom mostani pünkösdi istentiszteletünk, hogy teremhesük a háládatosság és megigazulás drága gyümölcsseit.

I.

Alapigénk rangsorolás nélkül így sorolja fel a Lélek gyümölcsseit: szeretet, öröm, béke, békétűrés, szívesség, jószág, hűség, szelídség, mértékletesség.

Róma 7,4-ben azt mondja az Ige: „legyetek máséi, azéi, aki a halálból feltámasztott, hogy gyümölcsöt teremjünk Istennek” János 15,16-ban így szól Jézus: „én rendelvek titeket, hogy ti elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek, és a ti gyümölcsötök megmaradjanak” A görög karpos (gyümölcs) egyaránt jelent gyümölcsöt és termékenységet is. A

karpos mellett rendszerint ott van a görög szótárakban a karpoforos = gyümölcshordozó, gyümölcstermő szó is, figyelmeztetni akarván minket arra 2Pt 1,8 szerint, hogy Isten Lelkétől vezetettve nem lehetünk hivalkodók, sem gyümölcstelének.

A felsorolt gyümölcsök mind-mind a pneuma = a lélek gyümölcsei. János evangéliuma 20,19–23-ban a húsvétozó tanítványokhoz zárt ajtókon át bejön, rájuk lehel, elküldi őket gyümölcsozni, de előtte így szól: „Vegyetek Szent Lelket!”

A Lélek első gyümölcse: szeretet = agapé. Ez a szeretet képmutatás nélküli (Róm 12,9), tettetés nélküli (2Kor 6,6), sok vétket elfedez (1Pt 4,8). Szükség van testvérem a szeretetedre, hogy megmentsük, Reinold Schmeister szerint, ezt a „gyűlöletbe fagyott világot!”

Második gyümölcse a Léleknek a khara = az öröm. Amelyik szívbe beköltözik az Úr Jézus, oda a napfény és az öröm is bevonul. Teljes öröm van tenálad és a te jobboldon gyönyörűségek vannak, mondja a 16. zsoltár. Nincs derülátóbb, örvendezőbb ember a pünkösdi szívátformáltatáson már átment embernél. Örömmissziót kell folytatnunk, ahogyan Filipposz, Filep evangélista, diakónus tette Samária fővárosában, Szebasztéban: úgy prédikálta nekik a Krisztust, hogy lón nagy öröm abban a városban. (ApCsel 8,5–8)

Harmadik adománya, gyümölcse az isteni léleknek: az ejrene = a békesség. Jelenti azt is, hogy épség, egészség, mikor minden a maga helyén van. Használják záradékként az apostoli levelek: kharisz kaj ejréne. Kegyelem és békesség. Benne volt a karácsonyi angyalhimnuszban: doxa kai ejréne. Dicsőség és békesség. Mindennapi köszöntéseinkben használjuk: áldás békesség, békesség néked, néktek. Az Efézus 4,3 szerint a Léleknek egységét csak a békesség kötelékében tarthatjuk meg. A Kolossé 3,15 pedig arra kéri: „...az Istennek békessége uralkodjék a ti szívetekben, amelyre el is hívatatok.”

Negyedik ajándéka a Léleknek: a makrotümia = a türelem, kitartás, állhatatosság, nyugodtság, béketűrés. Legyen a mi mikrokozmoszunknak, kis belső világunknak nagy lelki makrotümijája, béketűrése. Régi falusi gyógymódként ajánlották az izgága embernek a türelemfüvet. Pál az 1Thessz 5,14-ben mondja: „türelmesek legyetek mindenki iránt”. A Zsidókhoz írt levél 10,36 szerint: békességes tűrésre van szükségünk. Isten választottaira nem lehet ráírni, mint szállításkor a sérülékeny, törékeny árucikkre, üveg-félékre: vigyázat, törékeny! Nektünk sokkal jobban kell Krisztussal bírunk, elviselnünk a gyűrődéseket, konfrontálódásokat, a Lélek minket naponként emlékeztet arra, hogy Isten hosszútűréséből és bocsánatából élünk.

A Lélek ötödik ajánéka: a szívesség = a kresztotes. Jelent még ugyanakkor jóságot, szelídséget, valaki iránti hajlandóságot, szeretetet, barátságot is. Egyik kórházon vezetett végig a főorvos. Minden osztályon lelkesen magyarázott, de mikor az ő kezeltjeinek folyosójára értünk, teljesen kicserélődött, átszellemlülve mutatta be pácienseit: ezek az én szíveseim! Félek, ünneplő testvéreim, hogy Krisztusnak így kellene ma még sokunkat Istennek bemutatnia: ezek az én szívtelenjeim.

A Lélek hatodik gyümölcse: az agatoszüne = a jóság, értve alatta sokszor a jóságot mint életfolytatást, jó cselekedetet, jótevényt (ApCsel 9,36). Tábita, Zerge példája. Csak a pünkösdi Lélek által újjászületett ember vállalhatja és vállalja is az irgalmas samaritanus szolgálatát. Egy ilyen Lélektől megszállt ember egymaga elvégzi sok esetben az egész intézmény munkáját.

A Lélek hetedik gyümölcse a piztisz = a hűség, bizalom, hit, szövetség, szerződés, valakire rábízott dolog, bizalmas ügy. Pünkösdi ünnepi istentiszteletünk minket is odaállít bűnbánó Péterként a Genezáret tó partjára, hogy sokszori tagadásunk utáni sokadszori

hűségünköt elrebegjük. A kegyelem asztalánál ma megújított szövetségkötésünket tartjuk meg komolyan.

A Lélek nyolcadik ajándéka: a prautesz, a szelídség: jelent még ugyanakkor jólékküt; kegyest, készségest, szerényt is. Az, Aki lecsendesítette a háborgó tengert, képes a mi idegeinket, kedélyvilágunkat is uralni, kezelni, meggyógyítani. Divat lett nagyvárosok panelházaiban veszélyes hullók, nagyragadozók felelőtlen tartása. Ember és vérengző fenevad közös tartását valósítják meg. Krisztus szelídsége még arra is megtanít, hogy összezárva éljek a nem mindig legszelídebb önmagammal.

A Lélek kilencedik ajándéka: az egkratejő = az önuralom, önmegtartóztatás, mértékletesség. A Lélek a legnagyobb öntürtőztető. Meglátatja velünk lelki közlekedési útvonalaink tilos jelzőtábláit is. Fegyelmez, visszafordít és ezáltal megtart.

Harmincéves belényesi szolgálatom jubileuma alkalmából híveim olyan bibliajelzőt nyomtattak, amire az 1Kor 9,26–27 verseit írták: „meksanyargatom testemet és szolgálává teszem; hogy míg másoknak prédikálok, magam valami módon méltatlanná ne legyek.”

Hozzánk is szól a Lélek ünnepén Péter parancsa: „legyetek mértékletesek és józanok, hogy imádkozhassatok.” (1Pt 4,7)

A Lélek mind a kilenc gyümölcse megadatik nekünk azért, hogy mi tovább adjuk. Akit a Lélek megérint, az önosztogatóvá válik, magából adja, méretlenül a Lélek gyümölcseit.

Mikor Kolozsvárról gépjárművön jövünk a Csúcsa–Nagyvárad műúton, Királyhágótól kezdve az út mindkét oldalán a házak elé lócára ki vannak téve a gyümölcskosarak, tálcák, mindenféle szebbnél szebb, csábítóbb szőlők és almák. Nem tudunk ellenállni, veszünk, fogyasztunk belőle.

Legyetek, testvéreim, pünkösöd elmúltával gyümölcskinálók, a Lélek gyümölcseinek osztogatói.

II.

Kanada egyik tartományát Manitobának hívják, és ma is indiánok lakják. Hazájukat a Nagy Szellem földjének nevezik. Egykori királyuk minden esztendőben, meghatározott napon, hírnököket küldött országa minden városába, hogy elvigyék a palotában gyűjtött új tüzet. Ezért nevezték az uralkodót tűzkirálynak. A küldöttek minden házba bementek, kioltották a régi tüzet és a királytűzről újat gyűjtöttek.

Takaréktüzet olt nálunk Istennek Lelke, és a Lélek ajándékaival megtanít igazán égni, lobogni. Ezért van szükségünk pünkösödre! Ezért van szükségünk a Lélek ajándékára. Ámen.

Úrvacsorai ágendás beszéd pünkösdre

Juhász Tamás

Kolozsvár

Hagyomány

Alapige: I Korinthus 11,23 skk.

Minden úrvacsoravételkor figyeljünk három dologra, amelyet az Úr Jézus – Pál apostol tolmácsolása szerint – a tanítványoknak is, nekünk is lelkünkre kötött: 1. Kereszttyén életünk egyetlen alapja az ő javunkra hozott egyszeri és tökéletes áldozata. 2. Ennél az asztalnál Jézus Krisztus ül az asztalfőn, nem mi hívjuk őt, hogy „legyen a vendégünk”, hanem ő von minket magával egy közösségbe. 3. Az ő halálát hirdetni annyi, mint az ő halál feletti győzelmét és a mi örök életre néző reménységünket hirdetni.

Ezt a hármas üzenetet húzzuk alá, ha most a szereztetési Ige kezdősoraiban ismételten előforduló „átadásra-átvételt” figyelünk.

Pál apostol az Úrtól *vette át*, és a korinthuszi gyülekezetnek *át is adja* az utolsó vacsora történetét. Ez a történet jól ismert fordulattal kezdődik: Azon az éjszakán, amikor az Úr Jézust *elárulták*, ő *vette* a kenyeret, elmondva az asztali áldást megszegte azt, és így szólt: *Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely értetek „töretik meg”* (más szövegvariáns szerint *adatik át* – tudniillik halálra). Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.

Háromféle módon történik tehát az átadás-átvétel.

1. Jézus veszi a kenyeret és a tanítványoknak adja. Ahogy mi is adjuk egymásnak és vesszük egymástól a kenyeret és a poharat, egyik kézből a másikba. Ez a hétköznapi, fizikai értelemben történő átadás-átvétel.

2. Pál apostol elmondja a korinthusiaknak, amit az Úrtól hallott. Ahogy most mi, a Farkas utcai gyülekezet is át vesszük a mai igehirdetőtől, amit ő a Bibliából olvasott, megértett és nekünk tolmácsol. Ez a szóban történő – verbális – átadás-átvétel. Ezt hagyományozásnak (vagy egyszerűen: hagyománynak) nevezzük. Ennek a nemzetközileg ismert műszava a tradíció. Ennek a szónak a görög megfelelője (és annak egy-két változata) hangzott el ismételten az úrvacsora szereztetési Igéjében. Gondolom, mindenki tudja, érzi, milyen fontos a verbális hagyomány. Van néphagyomány, történelmi hagyomány, nemzeti hagyomány stb. És van bibliai hagyomány. Érdekes, hogy az átadással-átvétellel a hagyomány alakul ugyan, de nem vész el. Sőt, ahogy adjuk, kézzől kézre, szájról szájra, minket is alakít, minket is meghatároz, minket is gazdagít. Jaj nekünk, ha nem adjuk át megbízható módon, ami ránk van bízva!

3. De mi az a megtartó hagyomány, amelyet az úrvacsora közvetít nekünk, s amely minket meghatároz és gazdagít? Erre válaszol az átadás-átvétel kifejezésnek a harmadik előfordulása. Jézust *elárulták* – ez szó szerint így hangzanék: Jézust átadták-átvették. Egyik kézből a másikba, egyik ember a másik embernek. A főpapok „megvették” őt harminc pénzért Júdástól. Júdás átadta – kiszolgáltatta – őt a katonának, a katonák a főpapoknak, a főtanácsnak, majd Pilátusnak. Pilátus vissza akarta adni őt a főtanácsnak, de végül halálra adta, ismét rendőrkézre adták, majd a keresztre feszítéssel végleg átadták őt a halálnak. Erre a kézzől kézre adásra, erre a passió-történetben megsokszorozott módon végbement árulásra emlékezünk, ezt idézzük fel és éljük át, amikor úrvacsorát szolgáltatónk ki, amikor úrvacsorát veszünk. Az evangéliumi szereplőknek, az akkori népnek és vallási-politikai vezetőinek nem kellett a Jézus személye, isteni küldetése,

tanítása, egész életműve. Ezért elárulták, kiszolgáltatták őt a gonosznak, a megsemmisítő, halállal büntető hatalomnak. Ha a történet – a hatalom szándéka szerint – itt véget ért volna is, az emberi tragédia, a történelmi szenvedés és áldozat akkor is emlékezetes. Az árulást a hagyomány őrzi, hogy ember soha ne árulhassa el a másik embert.

De az úrvacsorai Igében van egy csattanó. Pál így kezdi: *Én az Úrtól vettem, amit elétek is adtam. Személyesen. „Élőben.”* Isten valami olyant tett, ami Pált – és nem csak őt: az újszövetségi tanúknak sokaságát – annyira hatalmába kerítette, hogy ellenállhatatlan erővel és bátorsággal hirdették Jézus feltámasztását. Azért, hogy a hagyomány ne szakadjon meg. Azért, hogy ne csak nemzeti, emberi, történelmi áldozatra és tragédiákra emlékezzünk, hanem a fölöttük kivívott győzelemért hálát is adhassunk. Az úrvacsora legrégebb neve: a hálaadás ünnepe.

S hogy ma, itt a Farkas utcában mi is hálaünnepet ülhettünk – ez az Isten műve: a Szentlélek Isten műve. Ámen.

Hans Lassen Martensen

Az Úr színe előtt

Add nekem Lelkedet, Uram, a Te Lelkedet olyan békességgel, amely minden értelmet felülhalad, Lelkedet olyan erővel, amely legyőzi a világot. Add nekem Lelkedet a világ kicsinyes gondjai nélkül, kicsinyes kívánságok, üres öröm, üres dicsőség nélkül, hogy Isten reggeli levegőjében könnyen és szabadon lélegezzem, hogy a Te szemekkel láthassam az élet szépségét, hogy a Te örömmel örüljek az életnek. Add meg viszont azt is, Uram, hogy részesedhessem fájdalomdából, hogy keblemben sose aludjék ki a szent bánat, hogy ne haljon ki belőlem a mennyei vágyakozás, a tökéletesség utáni vágy, ami a bűn és a mulandóság idején sosem nyilvánulhat meg teljesen. Ámen.

Prédikáció Szentháromság vasárnapjára

Péntek-Gyimesi András

Búza

A Szentháromság

Alapige: Máté 3,13–17

Bibliolvasás: Róma 11,33–36

Ma Szentháromság vasárnapja van, és ez a vasárnap tele van titkokkal. Az első nagy titok, hogy Isten magát nekünk miért három személyben jelenti ki, vagyis Isten miért három személy az egyben? Ha megpróbálnánk ezt a titkot megfejteni, megmagyarázni, mindenki másképp tenné, és ez egy nagy félreértéshez, összevisszasághoz vezetne. Az idők során sokan foglalkoztak, és még foglalkoznak ezzel a kérdéssel, de az igazi valóságot senki sem közelítette meg.

A kiválasztott Ige alapján próbáljuk meg inkább megnézni, hogy ez a három személy hogyan jelentkezik az életünkben, és jelenlétük mit vált ki, illetve mit munkál bennünk, általunk. Először az Igében megjelenő pár kérdés vár tisztázásra, utána pedig a mindennapi életünkre vonjuk le a konkrét következtetéseket.

I. Jézus megkeresztelkedik. Miért teszi ezt? Miért lenne szüksége neki erre, hiszen a jánosi keresztség a bűnbánatra épül, és Jézus, mint tudjuk, büntelen volt. Egy apokrif iratot idéz Szent Jeromos: *Íme, az Úr anyja és testvérei mondták neki: Keresztelő János keresztel a bűnbocsánatra, menjünk, hogy megkeresztelkedjünk általa. Ő azonban ezt mondta nekik: Mit vétkeztem, hogy menjek és megkeresztelkedjem, hacsak ez, amit most mondtam, nem tudatlanság?* Mielőtt azonban a keresztelés megtörténne, János ellenkezik, mert elismeri Jézus felsőbbrendűségét. Jézus válaszol, és az igazságosságra hivatkozik, arra, ami illik, és ami méltányos. Az Ószövetségben az igazságosság a tökéletes vallásosságot jelentette. Ennek értelmében az igaz ember mindenben Isten törvényéhez és az Ő akaratához igazodott. Jézus a jánosi keresztség, e külső szertartás felvétele által mindenkinek megmutatja, hogy egész élete az Atya akaratának teljesítése lesz.

A Máté evangéliumában most szólal meg először Jézus, és amit mond, az életének jelmondata, életprogramja: az Atya akaratának tökéletes teljesítése. Érdekes, hogy többes számot használ: „teljesítenünk” A szolgálat nem csupán az Ő személyes feladata, hanem mindenkié, aki Őt követi.

A keresztelés után megjelenik Isten teljes mivoltában, megjelenik a Szentháromság: az Atya, aki szól, a Fiú, aki engedelmeskedik, és a Szentlélek, aki felkeni a Fiút a szolgálatra. Az Atya szózata: „Ez amaz én szerelmes fiam, akiben én gyönyörködöm” azonosítja a Fiút az Ézs 42,1-ben megjövendölt szenvedő szolgálóval.

II. A keresztségben jöllehet mindannyian részesültünk, és ez által az Úr minket egy Őt szolgáló közösségbe hívott el, életprogramunk kell hogy legyen. Akaratának alá kell hogy vessük saját emberi, esendő, olykor csak saját érdekeinket szolgáló akaratunkat. A szolgálatot, a közösségek szolgálatát, amittől ma mindenki vonakodik, kell szem előtt tartanunk. Erre kell hogy feltegyük egész életünket.

Mit jelent ma számunkra a szolgálat, amit Isten nevében végzünk? II. János Pál pápa egyik, Magyarországon tett látogatása során elmondta, hogy a keresztyénségnek akkor lesz jövője, ha az igazság, a jóság és a szépség szolgálatába áll. És ezt a sorrendet kell követni, nem szabad ezt megfordítani sem felcserélni: igazság, jóság és szépség.

Az igazság szolgálata. Ma elég nehéz ezt meghatározni, ennek nyomába lépni, mert ma az igazság csonka, elferdíthető, annyira érzékeny téma. Az igazságot szolgálni azt jelenti, hogy azt tenni, ami méltányos, ami illő. Hiszen ma is, akárcsak az Ószövetség idején, az igazságosság a teljes vallásosságot, a megrendíthetetlen, kösziklán álló hitet jelenti. Az igazság nem más, mint az az óriási katarzisz, ami megváltoztatott mindent ezen a világon a mindenkori ember életében: a megváltás ténye, Isten kegyelmi tette.

A jóság szolgálata. Mi a jó? Ki a jó? Manapság az a jó, amire mi mondjuk ki, hogy jó, ami nekünk tetszik és megfelel. Jó gazdagnak lenni, nem számít, hogy milyen áron, jó hatalmasnak lenni, még akkor is, ha ezreknek az elnyomása az ára ennek. Jó elferdíteni az igazságot, ha az a saját célunkat szolgálja, jó eladni becsületünket, megtagadni hitünket. Mindenre ki lehet mondani, hogy jó. Viszont az nem biztos, hogy Istennek is tetszik, és hogy az Ő akaratával is egyező. Mindent Isten igazságának a fényében kellene megvizsgálni, és utána eldönteni, hogy mi a jó. Mert vannak dolgok, amik tetszenek nekünk, amikre vágyakozunk, amit jónak vélünk, de ha nem az Úr akaratán nyugszik, akkor el kell vetnünk, bármennyire is fáj.

A szépség szolgálata. Itt is el lehet mondani, hogy minden szép. De ma már a szép egyenlő az izléstelennel, a giccsel, a túlzott pompával. Az Isten által megteremtett és kezünkbe adott szépség a természetes, és ezt kell követni, ezt kell szolgálni.

Viszont ez a szolgálat bonyolult, rengeteg akadály van, sokszor céltalan, olykor értelmetlen, de nem szabad elfelejteni, hogy Isten szavával elhívott, Fia által megváltott, és Szentlelkével megerősít és méltókká tesz országának építésére. Ámen.

Augustinus

Szentlélek

Lélegezz bennem,
Szentlélek,
hogy szentül gondolkozzam.
Vezess engem,
Szentlélek,
hogy szentül cselekedjem.
Vonj engem,
Szentlélek,
hogy szentül szeressek.
Erősíts engem,
Szentlélek,
hogy ami szent, arra vigyázzak.
Őrizz engem,
Szentlélek,
hogy soha el ne vesszek.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

Három egyszerű titok

15.

Alapige: Róma 12,10

Hallottátok talán annak az embernek a történetét, akinek egyszer nagy pénzt, egymillió fontos bankjegyet adott kezébe az élet, de még egy szelet kenyert sem tudott venni rajta, mert nem tudta felváltani. Ilyen nagy pénzt adnék én is most tinéktek, ha arról beszélnék, hogy egymást **szeressétek!** Mert hát mi is az a szeretet? A legnagyobb csoda! A legnagyobb ajándék! A mindennél nagyobb érték! Azért inkább hadd váltsam fel Igénk segítségével aprópénzre. Igénk ugyanis azt mondja, hogy a szeretet az életben három dolgot jelent: gyöngédséget – tiszteletet – megelőzést!

1. **Gyöngédség!** „Egymás iránt gyöngédek” legyetek. Talán erre szomjazik legjobban az emberi szív. Arra, hogy becézzék, simogassák, babusgassák egy kicsit. Hiszen az élet éppen az ellenkezője. Üt, ver, pofoz, szorít, csak nem simogat és becézget. Ezt tudva legyetek egymáshoz nagyon gyöngédek! Kedvesen, szeretettel szóljatok egymáshoz! Szinte úgy, mint anya gyermekéhez. A szerelem régi kedves szava ez, hogy „kicsim” Ne féljetek használni ezt a szót!

Minél keményebben bánik majd veletek az élet, annál gyöngédebbek legyetek egymáshoz! Hiszen Isten is így szeret minket Szent Fiáért, a Jézus Krisztusért.

2. De a gyöngédség még nem minden. Van egy másik titka is a boldog házasságnak: a tisztelet. A tiszteletadás, amiről itt Igénk beszél, nemcsak köszönést jelent. Azt is, természetesen. Ám annál sokkal többet. Azt, hogy az igazi szeretet nem becsüli le soha azt, akit szeret. Tiszteletben tartja személyiségét, munkáját, főképpen pedig a hitét! Akkor is, ha ő maga nem érti vagy nem osztja! Nem mindegy hát hogyan bántok egymással: foghegyről vagy megbecsüléssel? Isten azt mondja: **megbecsüléssel!**

3. És végül: egymást **megelőzők** legyetek. Ne várjátok, hogy a másik kezdje. Előzzétek meg egymást csókkal, köszöntéssel, virággal, kedvességgel, szolgálatokkal. Valahogy úgy, ahogyan Isten is megelőzött minket, amikor előbb szeretett, amikor előbb meghallgat, mintsem imádkoznánk, amikor még a föld színén sem éltünk. Ő már megszületett értünk. Itt van a szeretet hatalma. Ilyen az aprópénzre váltott szeretet. Így szeressétek azért egymást. Erre tegyetek esküt.

---

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyököcssy Endre

II.

Munka után: pihenés

Akár fizikai, akár szellemi dolgozó valaki, munkája valamikor csak véget ér, s ekkor kellene pihennie, lazítania, kikapcsolódnia, ám helyett második műszakot kezd (lehet szükségből), de ha nem, akkor tüstént bekapcsol valamit: rádiót, tévét, magnót, hangkulisszákkal veszi körül magát, s ha nem is figyel oda, párhuzamosan „bekapcsolódik” valamibe.

Igen sokan szenvednek ún. tériszonytól, de még többen idő- (szabadidő-) iszonytól. Ellenséggé lett a szabadidő, valamivel *agyon kell ütni*. Képtelen csak lazítva lenni. Tenni, tenni, valamit tenni kell. Ha csak üldögél, azonnal *restancia-érzése* támad és idegessé válik, ha nem tesz-vesz, matat vagy rohan valahová. A *restancia*érzéssel gyakran párosul az űrérzés, s azt fel kell tölteni. Így válhat valaki először iszogatóvá, majd alkoholistává.

Nőknél ez a tett-düh nemegyszer takarítási és mosási mániába torkolhat. Egy elkeseredett férj panasolta: Ha a feleségem hazajön, minden egyszerre zúg nálunk, ha nem is kellene, a porszívó, a mosógép, a centrifuga, a rádió s minden, ami van, így ő – a férj – „elmenekül”, s mert elmenekül, a feleség még dühösebben zúgat mindent, hogy ki- és feltöltse kevéske szabadidejét és bezárul az ördögi kör. A nő a magányát, egy alapos belső nagytakarítás helyett, szüntelen külső takarítással pótolja (racionalizálja); a férj az ürességet alkohollal *töltögeti fel* és indulatát *kártyacsapkodásban* vezeti le. Már csak „megbeszélnek” (a legszükségesebbet), de régen nem beszélgetnek.

Ez az egyre romló helyzet úgy alakult ki, hogy nem tanultak meg pihenni, lazítani, együtt-LENNI. Csak lenni néhány órát és diskurálni erről, arról. (Nemcsak a gyerekről s a munkahelyről.)

Valamit meg kellene saját szívüinktől tanulnunk: az egészséges szív percenként 72-80-at ver (amíg meg nem áll), egy-egy része viszont „részletekben” napi nyolc órát „pihen”, és csak harmaderőt fejt ki. Így biztosítja élettartamát és a gazdáját is. Aki nem hangolódik saját szíve rendjére és ritmusára – sőt szívét sem hagyja „békén” rendben dolgozni –, az ellensége önmagának.

Akármilyen banális hangzik, de a banalitások olykor a legnagyobb igazságok: ha dolgozunk, akkor – dolgozzunk. Ám ha pihenünk, akkor valóban pihenjünk. Aki akkor pihen – lazál –, amikor dolgoznia kellene, a közösségnek árt vele, s ha akkor tesz-vesz, nyüzsg, dolgozik, amikor pihennie kellene – önmaga ellensége.

A modern embernek újra meg kell tanulnia *restancia*érzés és lelkiismeret-furdalás nélkül pihenni.

Három pihenési szakaszt kell jól felhasználnunk:

1. *Évenként* legalább két összefüggő hét igazi pihenésre van szervezetünknek szüksége. Ne féljünk olykor a téli pihenőtől. (Ha erre *is* módunk van.) Már csak azért sem, mert ez az időszak egybeesik a természet (s az állatok) pihenési ciklusával s így a mi

pihenésünk téli ciklusa is természetessé, a rendbe-illővé válhat. Valamikor a parasztember télen pihent. Itt-ott még ma is. Ezért is kevesebb köztük a neurotikus.

2. *Hetenként* legalább egy napra, mint már említettük, egészségünk érdekében szükség van, hogy ilyenkor szellemi-lelki módon, az említett többletdimenzióban föl tudjunk töltekezni; ez nemcsak „Istennek tetsző”, hanem testünknek-lelkünknek is.

3. *Naponként* is szükség van pihenésre – az alváson kívül, amelyről még szólunk. Az egészséges napi életritmus olyan, mint a szív ritmusa: összehúzódik – kitágul. Összehúzódik – azaz *összeszedi* magát. Kitágul – *szétosztja* (nem szívja) magát. Ez a szétosztás a homo christianus önmagával való naponkénti életgazdagítása: naponként hozzáadja valamihez, valakihez (valakikhez) magát, hogy ízesebb, megtartottabb és világosabb legyen körülötte az élet. Hiszen sóvá és fénné kell lennie, ahogy Jézus kéri (Mt 5,13–14).

Hogy így oszthassa szét, ahhoz *naponként* újra és újra össze is kell szednie önmagát. Erre olykor egy fél óra is elég, ha megtanul csöndben maradni és helyesen, keresztyén módon meditálni.

A csönd

Itt és most se tudom eléggé hangsúlyozni, hogy a hétköznapiok higiéniájához ez nélkülözhetetlenül hozzá tartozik: a nap valamelyik – ha lehet, megszokott – szakában bizonyos időre való *teljes* csöndben maradás. Izsák pátriárka is kiment a mezőre, hogy ott imádkozzék (1Móz 24,63), és Jézus gyakran elvonult a hegyre, pusztába, még tanítványaitól is (Mt 14,23). Nem könnyű dolog ez, mert nehéz a ma emberének valamiféle csöndes zugot, *taipeiont*, „belső szobát” (Mt 6,6) találni, ahol magára zárhatja az ajtót. (Lehet ez olykor a fürdőszoba, egy kis éléskamra, vagy ha van, kertünk egyik sarka.) De lelki egészségünk érdekében rendkívül szükséges.

Nem csak nehéz manapság csöndes zugot találni, a csöndre találás nem is veszélytelen, mert a csönd megcsendülhet, hangot adhat, szembesíthet önmagunkkal, sokan éppen ettől, a „halálos” csöndtől és nem is mindig a legjobb „társaságtól” menekülnek, mint Ady Endre:

Holdfény alatt járom az erdőt.
Vacog a fogam s füttyörészek.
Hátam mögött jön tíz-öles,
Jó Csönd-herceg
És jaj nekem, ha visszanézek.

Óh, jaj nekem, ha elnémulnék,
Vagy fölbámulnék, föl a Holdra:
Egy jajgatás, egy roppanás.
Jó Csönd-herceg
Nagyot lépne és eltiporna.

(*Jó Csönd-herceg előtt*)

A ma embere gépesítetten „füttyörészik” – vagy szüntelen fecseg a Csönd ellen, hogy az el ne tiporja. Nemcsak magunkkal szembesíthet a csönd, de magunkban a semmivel is, amikor a semmi már *van*. Az a tény, hogy a kongó csöndet gyakran éppen fecsegéssel akarjuk megtörni, bizonyítéka a *semmi jelenlétének* (M. Heidegger). Nem véletlen, hogy a fogházakban súlyos büntetésnek számít a legtöbb ember számára a magánzárka (mert összezárják önmagával, a csönddel és a semmivel).

Aki azonban abban a bizonyos többletdimenzióban él – annak számára a csönd ajándék és sajátos út a transzcendens valósághoz, illetve utat nyit számára ehhez, mint Illésnek a hegyen (1Kir 19,11–15); a zsoltáros is ezt tanácsolja: *Légy csendben és várj az Úrra* (37,7). Ez az Őt váró csönd a jó meditáció alapfeltétele. A Csönd az Isten otthona (J. Duperray).

A meditáció

J. Rainwater amerikai pszichológusno értelmezése szerint a latin *meditatio* fordítása: *vonzódás a központ felé*.

Meditáció alatt ma azt a csöndben történő, lényünk centruma felé közeledő, a külvilágtól távolodó lelki mozgást értjük, amely a napi zűrzavarból visszaszerzett ényünk összeszedettsége, tehát teljes befelé fordulás, amikor *szívünket Hozzád emelve* készek vagyunk a Szentlélek hatásaira (és csak arra) rezonálni. Ilyenkor úgyszólván egész lényünk válik imádsággá (Gal 1,16a).

„Jól csak szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan” – írja *Saint-Exupéry A kis hercegben*. S ez így is van. – Vagy: „Többet ér, ha szíved adod bele az imádságba, még ha nem találsz is hozzá szavakat, mint megtalálni a szavakat anélkül, hogy beleadnád a szívedet.” (*Gandhi*)

Ha Gandhi mondja és nem Luther vagy Kálvin (akik egyébként naponta meditáltak), akkor is igaz. Meditálni tehát képletesen: szívünkkel imádkozni – a csöndben.

Természetesen meditálni egy virág vagy kő felett ima nélkül is lehet, de Isten jelenlétebe helyezkedve szívből imádkozni és imádni az Urat, csönd és meditáció nélkül aligha. Ennek a keresztyén meditációnak sajátos ajándéka, hogy az ebben fakadó ima – szavak nélkül is – dialógussá válhat. *S. Kierkegaard* így ír erről: „Amint egyre inkább megtanultam imádkozni, úgy lett egyre kevesebb az, amit mondtam. Utóbb aztán teljesen elhallgattam. Majd egyszer csak elkezdtem odafigyelni Istenre. Valamikor azt hittem: imádkozni annyi, mint beszélni. Most már tudom, hogy imádkozni nem annyi, mint hallgatni, hanem *odahallgatni!* Csendben figyelni, mit mond nekünk Isten. Számtalanszor szól hozzánk, de nagyon ritkán figyelünk Rá.”

Mert a csönd valóban megcsendül, hangot ad: Igéket hoz föl (vagy le), s a reggel olvasott napi Ige kigyulladhat, mint Mózesnek a csipkebokor és Hangot hallhatunk.

Isten jelenlétebe való meditatív behelyezkedés különös rezonancia is, átélése annak, hogy nem vagyok egyedül. Ketten vagyunk: ember VAGYOK. A Vagyok, aki Vagyokkal – vagyok: ember. Homo christianus és nem csupán homo sapiens.

Csak hasonlatokkal lehet ezt a misztériumot körülírni: úgy vagyunk Őbenne, mint szőlővessző a szőlőtőben; mint a szivacs a vízben s ugyanakkor a víz a szivacsban. Az ilyen csöndből, ha csak tizenöt-húsz perces is, megtisztulva, feltöltekezve békességgel, új erővel lép ki az ember – *a másik ember felé!* Ez teszi meditációnkat keresztyénné, és különbözteti meg az önmagáért való egyéb befeléfordulási gyakorlatoktól.

A meditációnak nemcsak „helye”, de „hogyanja” is van. Hasznos egy alacsony, kényelmes karosszék, félhomály, amelyben néhány percig élvezzük, szinte „belélekezzük” a csöndet. Majd leengedjük a karunkat, kezünk csüngjön lazán a szék mellett, mintha nem is a miénk lenne. Ugyanígy lazítjuk el – egyenletes ki- és belélegzés (lélekezés) közben lábunkat, nyakunkat, minden izmunkat. Így egészen lazítottan várjuk, hogy megcsendüljön a csönd. Eleinte bizonyos sötét kavargás kezdődhet körülöttünk, a tudattalan s a negatív lélek (Ef 6,12) ránk zúdulása, de félelem nélkül tekintjük ezt sivatag- vagy *alagút-élménynek* –, hamarosan ki- és megvilágosodik. (Keresztes Szent János vizes-tuskó szakasznak nevezi ezt: a nedves fa előbb serceg, rossz illatú füstös gózt enged ki

magából, s csak később lobban lángra.) Mi „jó vonaton” utazunk, védve vagyunk a sötétség ellen, Világosságba érkezünk, amiben már nem vagyunk egyedül. (Aki ezt éveken át gyakorolta, zsúfolt vonaton, buszon vagy villamoson is meg tudja tenni, ha behunyja a szemét.)

Ha valaki a testhelyzet-ajánlást afféle keletieskedésnek, Zen-ezéskedésnek vélné, felhívom a figyelmét, milyen gyakran hangzik el például szöszekeinkről a felhívás: *Csöndesedjünk el! Megalázzván magunkat, hajtsuk meg a fejünket és imádkozzunk!* Ez is felszólítás bizonyos *testi és lelki* magatartásra.

Azért időztem kissé tovább a naponként gyakorlandó csöndnél és meditációnál, mert elfelejtettük az egyházatyák és az atyák által még olyan jól tudott *keresztyén* gyakorlatot, amely a hétköznapiok higiéniájánál – szerintem – nélkülözhetetlen.

Este

Akár a munkában, akár szórakozásban, akár önmagunk összeszedettségében (vagy „szétosztásában”) talál ránk az este – elérkezik a vacsora és sok helyütt a tévzés ideje. Ma már mindenki tudja (vagy tudnia kellene), hogy a bőségesen fogyasztott, nehéz étel és az evés közben nézett műsorok elronthatják egész éjszakánkat.

Idővel mindenki megtapasztalja, mi árt neki, mi zavarja elalvásában, pihenésében: van, akit a sok étel, van, akit az ital, a kávé vagy a dohányzás (az is közhely, hogy saját fogainkkal és szenvedélyeinkkel ássuk meg a sírunkat).

A lefekvés előtti jó beszélgetés a családban, amely nemcsak a legszükségesebbekre vonatkozó megbeszélés, hanem véleménycserére, sőt érzelmeink megmutatására: *szükségem van rád (rátok)!*, ha mód van rá, friss levegőzés, rövid séta, gyors lemosakodás (nem forró vízben való szunyókálás) csak használhat.

Elalvás

A ma emberének teste, lelke, idegzete csak lassan tud a hajsolt tempóból átállni az alvásra. Ezért nem jó túl későn lefeküdni. Aki későn fekszik le, nehezebben alszik el; aki nehezen alszik el, az kevesebbet alszik és fáradtan ébred; aki fáradtan ébred – lankadtan morzsolja le a következő napot és még keservesebben alszik el. Ez az ún. boszorkánykór. Sokan szenvednek ebben a körben – lassan megszokva először a gyengébb, majd az egyre erősebb és több altatót. Az adagok emelése pedig narkománshoz (gyógyszerfüggőséghez) vezethet.

Am különböztessük meg a rossz *elalvókat* a rossz *alvóktól*. A nehezen elalvás – lassú átállás az ébrenlétből az alvásra, majd az álmodásra, s ez inkább pszichológiai kérdés. A rossz alvás, különösképpen a huzamosabb ideig tartó, már orvosi kezelést igényel.

Miért nem tudunk gyorsan elaludni a már említett okokon kívül?

Mert mindenáron el *akarunk* aludni. Tehát aktívak vagyunk (leszünk), amikor csak a teljes passzivitás segítene. Ehelyett mi *növekvő* türelmetlenséggel és ingerültséggel ideoda forgolódva várjuk az elalvást. Közben kényszeresen elkezdünk gondolkodni, emlékezni. Végül engedjük, hogy mindenféle gondolat borítson el bennünket. Örvényszerűen kavarnak az érzések; a képek kaleidoszkópszerűen forognak, a dolgok, események *különös jelentőséget nyernek*. Egy hidegebb szó a főnöktől – sértéssé jegedesedik; a bizonytalanság – félelemmé; egyre inkább képtelenek vagyunk az elmúlt naptól szabadulni. Hasonlatossá válunk ahhoz a lóhoz, amelyik a Ligetben egész nap körben jár, kisgyermekkel a hátán, s amikor pihenhetne: tovább folytatja a körben járást.

Közben egyre nagyobb *pánikba esünk*, hogy nem tudunk elaludni, másnap képtelenek leszünk rendesen dolgozni, gyűrött lesz az arcunk stb. Pedig maga a nyugodt fekvés,

az ún. *félálom* is felfrissít. A test és az agy részletekben is pihen. Ami káros, az nem a nem-alvás, hanem a feszültség, a növekvő indulat, nyugtalanság, félelem.

Leghelyesebb, ha nem vesszük túlságosan komolyan az elalvást, így rendszerint hamarabb elérkezik. *V. E. Frankl* ilyenkor paradox intencióval még azt is ajánlja: ne akarjunk elaludni – akkor biztosan elalszunk. *Én lefekszem és elalszom; felébredek, mert az Úr támogat engem.* (Zsolt 3,6) Ez a zsoldáros „intenciója”

Nem mindegy azonban, mivel fekszünk le, mivel indulunk álomba. Detektívregények, tévékrimik gyilkost kutató feszültségével, vagy Isten Igéjének üzenetével. Az utolsó gondolatok elalvás előtt – álmnyitó gondolatok. Nincs jobb feszültségoldó, mint a lélek mélyéről fakadó esti imádság, mert így: *Békességben fekszem le és legott elalszom, mert te, Uram, egyedül adsz nekem bátoros lakozást.* (Zsolt 4,9) És: *Nem bocsátok álmat szemeimre, s pilláimra szendert, míg helyet nem találok az Úrnak...* (Zsolt 132,4–5)

Az alvás

Erről csak annyit, hogy az nem az ébrenlét ellentéte, hanem a szervezet másféle felfrissítő tevékenysége, hasonló ahhoz, mint amikor pl. egy akkumulátort feltöltünk. *Szerelmesének álmában ad eleget.* (Zsolt 127,2)

Hogy kinek mennyi alvásra van szüksége, az különböző. Általában nyolc óráról beszélnek a szakemberek. De például Napóleon, Edison három-négy óra alatt teljesen ki-aludta magát. A túl sok alvás éppen olyan ártalmas lehet, mint a túl kevés. Az alvás mélysége legtöbbször *éjfél előtt* éri el a mélypontot. Ezért jó, ha éjfél előtt néhány órával le tudunk feküdni. Az alvás két-három óra között veszít mélységéből. Ez az ún. *álomidő*. Hajnal felé újra mélyül az alvás. Neuraszténias emberek kritikus ideje reggel négy és hat között van. Ilyenkor nem tudnak aludni, nyugtalanná válnak. Másoknál ez az időszak – és a közvetlen felébredés előtti – *az emlékezetes álom* ideje.

Az álom

Erről külön fejezetet írtam a *Magunkról magunknak* című könyvemben (103–118. old. VIII. kiadás). Ezért itt ezzel nem foglalkozom bővebben.

Ébredéssel kezdjük, s íme, az ébredéshez érkeztünk vissza. Az ember, elsősorban a homo christianus átlagos hétköznapiját kíséreltük meg keresztmetszetben bemutatni. Ha röviden is, de az eddigi elhallgatott „hogyan”-ra igyekeztünk rámutatni: Igével és a modern lélektannal. A lélektan felszínre tudja hozni a bajokat, de azokat meggyógyítani igazán és egészen maradéktalanul, sokszor csodával határos módon csak Isten Lelke tudja, Aki a rendetlenségbe került embert visszahelyezi a rendbe! A mindenség, a föld, a tér, az idő, az emberi közösség s saját maga ritmusának rendjébe.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Gál Sándor

Gencs

Igyekeztek megtartani a Lélek egységét!

Alapige: Efézus 4,1-3

A teremtés hajnalán Isten látta az ember társtalanságát és az ebből fakadó magányát, és megállapította: *Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzá illő segítőtársat.* A társ megtalálásakor éli át az ember az örömet, a boldogságot. Olyan örömet, boldogságot él meg minden pár, amely egymásra talál, amit Isten ajándékozott az embernek. Isten teremtette meg a házasság által a férfi és nő közös boldogságát.

Ebbe az Isten által teremtett boldogságba nyertek ma ti is elhívást. A házaselet hivatás, mely az Isten ember iránt érzett szeretetét és felelősségét hivatott kifejezni. Ebben a hivatásban az Isten bölcsességével egyszerre fejeződik ki a férfi és a nő harmonikus egysége.

Először is ezt kell ma hálás szívvel tudomásul venni, hogy Isten által elhívott emberek vagytok. Az elhívott emberek hivatásuk szerint szólnak, éreznek, cselekednek. A próféták, az apostolok érezték, hogy az Isten hívó szava által új értelmet nyert az életük.

Isten szeretetét, ami abban nyilvánult meg, hogy megismertétek egymást és hivatást nyertek a házaseletre, azzal hálálhatjátok meg, ha hivatásotokhoz méltóan éltek.

Ma, esküvőtök napján az a természetes, hogy mindenki ad nektek jó tanácsot, ajándékot, baráti biztatást. Az Igében mégis kérés hangzik felétek.

Az igei kérés nem öncélú. Isten semmit sem akar töletek elvenni, hanem kérésével is áld. A házasság mint hivatás nem egy általános helyzet, amibe ma ünnepélyesen belekerültök, és az zavartalanul fennmarad, hanem egy sajátos állapot, ahol sok különbözőség feszül egymásnak. Ezzel a sajátos helyzettel kell hivatásotokhoz méltóan élnetek. Ez a boldogságotok feltétele! Ennek érdekében hangzanak el az Igében azok a tanácsok, melyek megfogadása által biztosított a boldogságotok.

1. *Alázat* Isten iránt, aki méltóvá tett e szép hivatásra, alázat egymás iránt, mert van, amiből a társ többet kapott a közös boldogság megvalósulása érdekében.

2. *Szelídség.* Vad és erőszakossá váló világunkban azért lehetnek szelídek, mert Isten szeretete, gondoskodása megmutatkozott az életetekben, nem erőszakkal, nem kényszerrel indultok, hanem tiszta szeretettel, ami szelíddé tesz.

3. *Türelem.* A házasságba is gyarló, hibákkal rendelkező felek kerülnek össze. De ha türelemmel viseltettek egymás hibái, gyarlóságai láttán, akkor nem a hibák és gyarlóságok kerekednek felül, hanem türelem által a kölcsönös szeretet.

4. *Viseljétek el egymást szeretetben.* A házaselet nem ünnepi alkalom, hanem a hétköznapiakban megnyilvánuló valóság. Ha szeretetben viselitek el egymást, a leghétköznapibb helyzet is ünnepivé válik.

Miért fontosak ezek a tanácsok? Különböző helyről, különböző vallásfelekezetről érkeztek ide, hogy egy családdá legyetek. Isten mégis egy testté és egy lélekké formál. Ahol az Úrnak Lelke, ott a békesség kötelékével védett a házasság. Ezért igyekeztek megtartani a Lélek egységét. Ámen.

Temetési igehirdetés

Máthé Lóránd Árpád

Tasnászarvad

Az örökkévaló házunk

Alapige: 2Korinthus 5,1–9

Gyászoló család és végtisztességet tevő gyülekezet!

Szeretett atyánkfia sírjánál megállva valóban elmondhatjuk azt, amit halála előtt már ő is megállapított, hogy kevés és nyomorúsággal teli volt az ő életének ideje (1Móz 47,9).

Az emberi élet ideje mindig egy nagy kérdőjel. Kinek van több ideje és kinek van kevesebb? Ki dönti el azt, hogy meddig élünk és hogy hogyan élünk? Vannak olyan emberek, akik már fiatalon eldobják maguktól az életet, mások ezzel ellentétben hosszú és tartalmas életet szeretnének élni. A legtöbb ember valami módon ragaszkodik a földi élethez, bármilyen is legyen az. Jákób élete utolsó idejében tudta azt, hogy nemsokára meg kell halnia és szomorúan elmondja, hogy rövid időt kapott, nem kapott annyit, mint az ősei. Ragaszkodott ő is a földi élethez, még annak ellenére is, hogy nyomorúságosnak nevezte azt. Igen, testvéreim, mert élni jó! Istennel élni, az Ő akaratát követve élni jó dolog!

Egy olyan tartalmas életutat láthatunk magunk előtt meghalt testvérünkre emlékezve, melyről valóban elmondhatjuk azt, hogy Istennek tetsző életút volt. Istenben bizakodott, rá hagyatkozott, amikor újra és újra hazát kellett cserélnie.

Földi sátorház, a valódi sátorház kifejezik számunkra azt, hogy nincs örökké tartó városunk ezen a földön. Pál apostol is azt írja, hogy ennek a sátorháznak a léte nem tartós, elbomlik és semmivé lesz. Ezzel a ténnyel mindannyiunknak számolnunk kell. Földi életünknek van kezdete és vége, azonban nem állhatunk meg ennyinél. Isten valami egészen nagyszerűt készített el számunkra. A gyász fájdalmában nehéz ebbe belegondolnunk. Nehéz ilyenkor felismernünk azt, hogy a halál valóban csak egy kapu, amelyen mindannyiunknak át kell mennünk.

Az valódi nagy veszteség lenne számunkra, hogy ha úgy tekintenénk a halálra, mint amely mindent megszüntet, mindent semmissé tesz, amely keresztülhúzza földi életünk minden eseményét. Pál apostol viszont nem áll meg annyinál, hogy ez a sátorház elbomlik, hanem tovább folytatja és megerősíti bennünk Istennek azt az ígérését, hogy „épültünk van Istentől, nem kézzel csinált, örökké való házunk a mennyben”

Ez az a reménység, a hitünk alapja, hogy Isten valami nagyot, valami rendkívülit készített el számunkra Jézus Krisztus által. Szabad és kell ebben hinnünk, mint ahogy Jákób is rá merte bízni az életét az ő Megtartó Urára.

Sokan eljöttek és sok szerető szív fájdalma nagy most ebben a veszteségben, hiszen meghalt testvérünk életében nagyon sokat jelentett a családi közösség. Élelemről gondoskodott, amikor valaki szükségét érezte, de útra is kelt, hogy a család ne elszakítva éljen egymástól távol. Az ő élete példa lehet mindannyiunk előtt a szeretetben, a gondoskodásban és legfőképpen a hitben. E harmadikból bontakozik ki ugyanis mindaz a jószág, amit ti megtapasztaltatok.

Az Istenben való bizakodása egy új lét, egy új élet folytatása felé vezet bennünket! Erről a hitről, erről a bizakodásról tesz bizonyosságot Pál apostol is, amikor felnyitja a szemünket és azt mondja nekünk, hogy „örökké való házuk van a mennyben”

Ez az ígélet mindannyiunknak szól. A nagy kérdés csak az, hogy el merjük-e ezt fogadni az Ő kezéből? Rá merjük-e bízni az életünket Isten kezére? Ha igen, akkor Ő megajándékozottá tesz bennünket.

Pál apostol valami egészen érdekes dolgot ír a halálról a 4. vers végén: „hogy ami halandó, elnyelje azt az élet” Azaz a halál beálltával valami új következik. Nem azt írja, hogy ami halandó, annak a vége, a semmivé létele, a teljes megsemmisülés tényleg itt, a halálesetkor következik be, hanem éppen az ellenkezőjét: a halandó voltot az élet nyeli el, kebelezi be. A halandóságból, a halandó létből örök ideig tartó élet következik. Hihetetlenül szép ez a kép, amit az apostol elénk ad. Azért is írja azt a továbbiakban, hogy vágyik egyrészt erre a halál utáni létre. Vágyik, mert tudja azt, hogy ebben az örökké tartó létben semmi sem akadályozhatja meg, hogy az Úrral lehessen. Ott már nem lesz bűn, nem lesznek bűnös kívánságok és Istentől való elfordulás. A halandó élet teljes halhatatlanságba öltözik. Az élet győz a halál, a halandóság felett. Igen, testvéreim, mert Isten az élők Ura. Ő meghalt szerettünknek és nekünk is életet készített, örök életet!

Jó lenne, ha mi Istennek ezzel az ígéretével tudnánk előtekinteni és ebbe az ígéletbe tudnánk kapaszkodni, akkor is, amikor lesújtottnak, veszteseknek érezzük magunkat. „Azért igyekszünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltözünk, néki kedvesek legyünk.” Ebben a mondatban van, szeretett testvéreim, a nekünk szóló életútra való felszólítás: menj el és akképpen cselekedj! Menj el és tégy úgy, ahogyan Neki kedves! Ez az a pont, ez az a megálló, amit nekünk mindannyiunknak újra és újra át kell gondolnunk. Valóban úgy cselekszem, ahogyan Isten elvárja tőlem? Isten erre a kérdésünkre fogja megadni a választ, amikor a mi földi időnk is majd lejár. Jákób földi életútja mutatta az Istenre való ráhagyatkozást. Ezért lehet reménységünk afelől, hogy elhunyt testvérünk megtért szeretett Urához. De a mi nagy életkérdésünk még megválaszolásra vár. Merjük-e, akarjuk-e mi is rábízni az életünket, az akaratunkat, a cselekedeteinket az ÉLET URÁRA? Hitem szerint azt ajánlom mindnyájatoknak, hogy bátran merjétek az Élet Urára bízni mind földi életeteket, mind pedig mennyei életeteket! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51–53.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254–4458

